

PINK PEOPLE

NO 14
MRT-
APR
1984

LOS NUMMER
ÉÉN PIEK

HOMOSWIJGEN
IS
HETEROGOLD

VAN DE REDAKTIE...

(Ben Janssen).

Met een nieuwe opzet, ook nieuwe redaktieleden, of met nieuwe redaktieleden een nieuwe opzet?

Bekijk het maar zoals je wilt.

In ieder geval stelt zich in dit nummer met van Pink People het vijfde redaktielid voor.

Ik heet Ben.

Ik kom al weer een hele tijd in het COC-Venlo.

Ik bezoek de soos of een vergadering. Dus nooit écht actief.

Met het lid worden van de redactie wordt er wel een begin mee gemaakt.

Wél ben ik actief binnen de COC-stads-groep-Roermond.

Een echt vastomlijnd idee, of doel voor Pink People heb ik niet.

Wat me wel opvalt is, dat in artikelen vaak gewezen wordt op leesmaterialen; mensen moeten meer lezen, meer kennis opdoen.

Helaas weten echter veel mensen niet dat er zoveel leesmateriaal bestaat, of ze weten het niet te vinden.

Daar wil ik om te beginnen iets aan doen in de vorm van leeslijsten samenstellen van romans, tijdschriften en aandacht besteden aan andere materialen zoals b.v. videobanden over homoseksualiteit.

Verder wil ik tijdschriftenartikelen signaleren en deze eventueel bewerken voor Pink People.

Voor de volgende uitgave (mei/juni-nummer) wordt door mij een lijst samengesteld van romans, die gaan over, of hebben te maken met homoseksualiteit, van Blaman tot Burnier. Tot zover het voorstellen.

In dit nummer zullen jullie interviews aantreffen van Matthieu met Ted en met Hem.

Interview: een prima manier om te lezen over het bezig zijn van anderen; hun ideeën, hun opvattingen, hun meningen, hun tegenstrijdigheden, soms hun zelf-

diskriminatie.

Maar tevens biedt het ook de mogelijkheid om stil te staan bij jezelf.

De vragen in de interviews kunnen je zelf ook tot nadenken zetten.

Vragen zoals: diskrimineer ik me ook zelf, of: hoe sta ik tegenover bepaalde zaken t.a.v. mijn eigen leefsituatie, worden opgeroepen.

Verder een artikel van Mariet Keijzers over de beleving van seksualiteit bij vrouwen en de seksuele opvoeding bij kinderen.

Ook reacties op het artikel van René Bardeel.

Jammer dat er in de "wandelgangen" zo heel erg gereageerd is en dat toch maar zó weinig mensen, hun goede voornemens ten spijt, er toe gekomen zijn om iets op papier te zetten voor Pink People. Kortom, ook deze uitgave is weer de moeite van het lezen waard.

Voor de volgende Pink People alvast een aankondiging.

Het wordt een nummer waar we trots op kunnen zijn.

Matthieu Joosten, René Bardeel en John Wijnhoven interviewden Foef van Lieshout. Zij bezochten haar in haar woonplaats Roermond.

Foef is een vrouw die jarenlang bezig is geweest in de vrouwenbeweging: Op alle fronten.

De laatste vijf jaar is zij zich erg aan het verdiepen in het homoseksueel en lesbies zijn.

Foef van Lieshout, o.a. ook schrijfster, noemt zich momenteel nog zoekende in de lesbische beweging.

Zij wil daar duidelijk een éigen plaats in krijgen en er haar schrijven ook op afstemmen.

Foef van Lieshout, een vrouw met heel eigen meningen en visies.

In het volgende nummer (nr. 15) een artikel over haar.

Met ingang van dit nummer zal Pink People per los nummer fl. 1,00 kosten.

De abonnementsprijs blijft fl. 15,-- per jaar (maar dan ook gratis thuisbezorgd!).

Wil je de Pink People gratis krijgen, dan moet je lid van het COC worden.

Ingezonden artikelen, gedichten, reacties, opmerkingen en suggesties blijven onmisbaar.

Sluitingsdatum voor het inleveren van kopij voor nummer 15 is vastgesteld op 04 mei 1984.

VROUWEN EN HUN SEKSUALITEIT.

(Mariet Keijsers).

"Ariane Amsberg komt een lezing houden in het vrouwentrefcentrum in Roermond", zeiden we tegen elkaar.

"Laten we er met z'n allen heengaan", was de tweede opmerking.

En toen hoefde er alleen nog maar geregeld te worden wie er zou rijden.

Alle vrouwen van de Orpheus-gespreksgroep (huwelijk en homoseksualiteit), waartoe ook ik behoor, waren er en nog wat vriendinnen. Een heleboel andere vrouwen waren op hetzelfde idee gekomen als wij. De zaal zat stampvol met ruim honderd vrouwen toen Ariane Amsberg arriveerde. Ze leek niet in het minst onder de indruk van deze massale opkomst en nam rustig plaats op een kast, alsof het een troon was.

Ze kreeg een glaasje mineraalwater, werd geïntroduceerd en stak van wal:

Een van de hardnekkigste en krankzinnigste ideeën van deze tijd is dan mannen en vrouwen op dezelfde manier van seks zouden genieten. Dat is pertinent niet waar en wie maar even logies nadenkt zal tot dezelfde konklusie komen als ik. Het begint al in de eerste jaren van ons leven. Wij komen op deze wereld als heel harmonieuze, uitgesproken seksuele wezens. Kleine kinderen zijn heel goed in staat om seksuele opgewondenheid te ervaren en ook om orgasmes te krijgen. Onze omgeving begint vrijwel meteen om ons af te leren om seks leuk te vinden. Dat is heel jammer. Het zou beter zijn als wij op dit gebied wat van onze kinderen zouden leren, in plaats van andersom.

"Wie van jullie heeft leuke seksuele herinneringen aan de periode vóór haar vijfde jaar?" vroeg Ariane.

Niemand kon daarop positief antwoorden. Juist, vervolgde zij. Vrijwel niemand die ik deze vraag stel, weet me wat leuks te vertellen. En als iemand al iets leuks noemt gaat het meestal om seksuele spelletjes, die kinderen onderling (stiekum) spelen. Want zo clever

zijn alle kinderen wel. Ze weten dat 't stiekum moet en dat het niets iets is wat je b.v. in de kamer speelt als er visite is. We leren aan onze kinderen dat seks niet mag, heel ongemerkt, maar voor kinderen overduidelijk. Voor alle lichaamsdelen zijn er namen, die de ouders uit den treure herhalen en de kinderen na laten zeggen: "Dit is je mondje, je neusje, je handje..." De streek onder de gordel wordt hardnekkig gemeden. Kinderen merken drommels goed: dat is verboden terrein. Kleine jongetjes boffen nog een beetje. Hun geslachtsorgaan bevindt zich duidelijk zichtbaar aan de buitenkant. Ze leren dat het piemel heet en dat je ermee plast. Het geslachtsorgaan van meisjes heeft niet eens een naam. Het belandt daardoor automaties in de taboesfeer. Het aanraken van geslachtsorganen wordt ook niet gestimuleerd. Jongetjes moeten hun piemel vasthouden bij het plassen, anders mikken ze er geregeld naast. Bij meisjes worden de geslachtsorganen alleen aangeraakt om te reinigen.

We zijn het, denk ik, allemaal met de psychologen eens dat hetgeen we de eerste vijf jaar van ons leven leren bepalend is voor de rest van onze ontwikkeling. We kunnen seks dus eigenlijk helemaal niet leuk meer vinden. Gelukkig zijn seksuele gevoelens sterk en kinderen uitermate vindingrijk als het gaat om het spelen van verboden spelletjes. Het leukste wat me ooit verteld werd, ging over een meisje dat "garagetje" speelde met haar vriendinnetje. Om de beurt was de een auto en moest de ander dan op handen en knieën liggen, terwijl de ander sleutelde en overal goed bij kon. Als moeder riep: "Wat doen jullie?" riepen zij: "We spelen garagetje". En moeder was weer helemaal gerustgesteld.

Veel ouders die hun kinderen betrappen op het spelen van seksuele spelletjes weten dat niet te hanteren en straffen hen hiervoor, soms op de meest gruwelijke manieren. Zoals een moeder die haar zoon vertelde dat hij maar een bepaald aantal orgasmes in zijn leven kon krijgen, toen ze merkte dat hij masturbeerde. Welk een frustratie dat tot gevolg had, laat zich misschien wel raden.

Een andere misverstand is dat seksualiteit zich beperkt tot de geslachtsdaad. Ook dat praten we kinderen al jong aan als we hun voorlichting geven. Dat dit een onjuist beeld is, wil ik met klem benoemen. Elke vorm van vrijen, van

lichamelijkheid en van tederheid is seks. Daarvan vertellen we onze kinderen veel te weinig.

Met name meisjes worden heel slecht voorbereid op seksualiteit en op de veranderingen die hun seksuele organen ondergaan in de puberteit. Dat kan enorme emotionele frustraties teweeg brengen. Dit wordt mede veroorzaakt door misleidende termen zoals grote en kleine schaamlippen. Ik spreek in dit verband liever van binnenste en buitenste schaamlippen, omdat het heel gebruikelijk is dat de binnenste schaamlippen veel groter zijn. Ze kunnen allerlei kleuren en vormen hebben. Meisjes denken al vlug dat ze abnormaal zijn of dat jongens dat lelijk vinden. Het tegendeel is waar. Alle mannen die ik tot nu toe hierover ondervroeg uitten zich positief. Ze vonden het heel mooi, of lief en hadden meestal geen idee van het feit dat vrouwen zich ervoor zouden kunnen schamen. Bij onze voorlichting zouden we hiermee meer rekening moeten houden. Als jongens en meisjes worden voorgelicht over de veranderingen die hun lichamen in de puberteit ondergaan, krijgen jongens iets te horen over de eerste zaadlozing, de meisjes iets over de... eerste menstruatie.

De lusten voor de jongens, de lasten voor de meisjes. Dit brengt me op een ander punt. Als een jongen zijn eerste zaadlozing krijgt, weet hij wat een orgasme is. Meisjes weten dat niet. Veel te veel meisjes weten niet dat ze bij zichzelf een orgasme kunnen maken. Ze komen stomweg niet op 't idee.

Ze weten te weinig van zichzelf en niemand vertelt hun ervan. We zouden eigenlijk de moed moeten hebben om onze dochters masturbatievoorlichting te geven. Geloof me, het is broodnodig.

Steeds weer opnieuw vertellen mannen me hetzelfde verhaal: Ze vragen aan een meisje bij het vrijen: "Wat wil je dat ik bij je doe?" en zij antwoordt: "Ik weet het niet". Het erge is dat dit de waarheid is. Ze weet het echt niet!

Voor mannen onvoorstelbaar. Statistiek is vast komen te staan dat mannen gemiddeld 700 orgasmes hebben gehad voor ze met een partner gaan vrijen. Bij meisjes is het niet ongebruikelijk dat ze nog nooit een orgasme gehad hebben voordat ze met een man naar bed gaan. Mannen weten niet veel van vrouwensexualiteit en vrouwenlichamen. Ze willen graag dat vrouwen hen daarover inlichten en kunnen zich nauwelijks voorstellen dat zij dat zelf niet weten.

Seksualiteit is trouwens niet zo staties als iedereen wel denkt. Een van de beroemdste psychologen, Sigmund Freud, beweerde al dat alle mensen in wezen biseksueel zijn. Seks is een emotioneel gevoel dat in de loop van ons leven kan verschuiven. En vaak lopen gevoelens voor mannen en vrouwen door elkaar. Veel mensen vinden dat eng, ontkennen het, of weten het niet op de juiste manier te plaatsen.

Een ander aspect waardoor seks bij vrouwen vaak niet leuk is of mislukt is faalangst. Ze moeten iets presteren, denken ze. Ze moeten letten op de ander, dat hebben ze geleerd. Ze zijn bang de controle te verliezen over zichzelf, over hun gevoelens. Hier steekt het rollenpatroon op een nare manier de kop op en weerhoudt vrouwen ervan om te genieten van het vrijen. Vrouwen moeten leren om zich op zichzelf te concentreren en even de partner en zijn belangen te vergeten. Alleen zo kunnen zij optimaal genieten en te weten komen wat ze willen en wat ze leuk vinden. Het zijn de verboden en geboden uit hun jeugd die hun verhinderen op een natuurlijke manier te vrijen. Vrouwen moeten zich afvragen: Waar en wie gehoorzaam ik? Op deze manier kunnen zij langzamerhand afleren om zich zo te gedragen als ze denken dat een ander het wil. Zo kunnen ze afkomen van hun angst, hun onveilig gevoel.

Een heel ander punt is het vrijen zelf; m.a.w.: wat is leuk aan seks? Dat ligt voor mannen en vrouwen vaak heel anders. Er zijn drie fasen die gezamenlijk of los van elkaar beleefd kunnen worden.

1. Intimiteit. Goede kameraadjes zijn. Gekend worden. De ander kennen. Praten. Kommunikatie.

2. Erotiek. Sensualiteit. Zintuiglijke beleving. Alle zintuigen kunnen hieraan meedoen: ruiken, proeven, zien, tasten. Vooral de huid is erg belangrijk als communicatiemiddel. Strelen en gestreeld worden is voor beide partners heel belangrijk. Het is even nodig om passief te kunnen zijn als actief. Je kunt een liefkozing niet optimaal ondergaan als je je geroepen voelt tegelijkertijd iets terug te doen.

3. Opgewonden raken en eventueel een orgasme krijgen.

Een combinatie van twee of drie van deze fasen is het leukste, ook voor mannen. Voor vrouwen zijn punt 1 en 2 van wezenlijk belang en doet punt 3 er veel minder toe dan mannen denken of hopen.

Dat mannen vaak zo overmatig veel waarde hechten aan punt 3 en de andere fasen verwaarlozen heeft weer te maken met hun opvoeding. Aan jongetjes wordt geleerd: huil niet. Dit is heel erg, want dat is een ontkenning van hun gevoel. "Huil niet", is eigenlijk hetzelfde als "voel niet". Mannen kunnen daardoor zo gefrustreerd raken dat ze nog maar op een manier hun gevoel kunnen laten zien: via hun geslachtsorgaan.

Vrijen is voor elk mens in de eerste plaats iets wat je leuk moet vinden. Je moet er zin in hebben.

Seks tegen je zin, maakt dat je ervan gaat balen.

Mannen en vrouwen beleven seks dus heel anders. Mannen hebben geleerd: hoe vaker, hoe liever, hoe mannelijker.

Meisjes leren als kind om geen seks te bedrijven. Later worden zij geacht te kunnen vrijen dat de stukken eraf vliegen, liefst met dezelfde partner en het dan nog leuk te vinden ook. Een hele opgave.

Hoe onze geaardheid zich verder ook ontwikkelt, het is een feit dat we als kind onze eerste grote liefde beleven met 'n vrouw: onze moeder. Baby's zijn één met hun moeder en hebben een onlosmakelijke verbondenheid met haar: een symbiose. Baby's ervaren hun moeder als een stuk van zichzelf, er is geen scheiding. Pas als ze opgroeien ontwikkelen ze een eigen persoonlijkheid. Maar kleine meisjes blijven toch innig verbonden met haar. Zij mogen hetzelfde zijn als hun moeder, één blijven met haar. Voor jongetjes ligt dat anders. Moeder wijst hen af. Ze mogen zich niet met haar identificeren, maar moeten net zo worden als die vreemde man, die het grootste gedeelte van de dag weg is: hun vader.

Vaak voelen ze zich door hun moeder verlaten. Als zij volwassen zijn en hun vrouw pas een baby heeft gekregen kan hetzelfde gevoel optreden dat zij zich uit hun jeugd herinneren. Zij voelen zich dan verlaten en afgewezen door hun vrouw, zijn jaloers op de baby, die hen voor de tweede keer hun moeder afneemt. Vaak willen mannen in de periode vlak nadat er een baby geboren is, vrijen. Ze voelen zich alleen, willen zichzelf bevestigen en hun plaatsje veilig stellen. Veel vrouwen willen vlak na een bevalling juist helemaal niet vrijen. Ze zijn dan veel meer bezig met zichzelf en met de baby, moeten zo'n ingrijpende

gebeurtenis eerst verwerken.

Beiden voelen zich door de ander niet begrepen.

Er kunnen in je leven om allerlei redenen periodes zijn waarin je niet wilt vrijen of juist wel. Het wordt allemaal bepaald door wat je eraan beleeft. Het gaat er bij seks nooit om wat je doet, maar om wat je eraan beleeft. Het gaat om veel meer dan om vrijen alleen. Het is belangrijk om te weten dat je al je gevoelens en al je problemen meeneemt naar de seksuele arena. Je kunt minachting, woede, gevoel van eigenwaarde uiten bij het vrijen en ook ontvangen. Vaak hebben seksuele problemen te maken met beleving van seks, aan hetgeen wat wordt uitgedrukt, vaak heel subtiel. Vertrouw in dit opzicht op je gevoel, dat klopt altijd.

Als je een prik hebt gevoeld, reken er dan maar op dat die er ook was.

Mannen en vrouwen worden zo opgevoed dat ze elkaar op seksueel gebied niet kunnen begrijpen. Voordat ik wat wil vertellen over vrijen met mannen wil ik jullie een vraag stellen: "Wie van jullie is er nog nooit op een onaangename manier seksueel benaderd door een man? Ik bedoel niet fluiten of naroeppen, maar het grovere werk".

Het werd indrukwekkend stil en niemand, zelfs niet één vrouw reageerde. Allemaal zonder uitzondering hadden we dus op z'n minst één nare ervaring opgedaan. Daarmee viel het beeld van de droomprins wel definitief van zijn witte paard, denk ik. Ariane lachte fijntjes. Zij had dit klaarblijkelijk wel verwacht. Ze vervolgde: Er zijn verschillende factoren die er toe leiden dat mannen en vrouwen elkaar niet begrijpen op dit gebied. Een paar ervan wil ik benoemen.

Mannen leren in hun jeugd: seks is leuk, je moet het zoveel mogelijk doen. Meisjes daarentegen leren: met seks moet je zuinig zijn, nette meisjes houden niet van seks. Dat dit konflikten oplevert ligt voor de hand. Een ander aspect is dat seks voor mannen te koop is. Wat ze niet krijgen van ons kunnen ze kopen en dat weten vrouwen. Daarom vechten wij niet genoeg om te krijgen wat wij willen en zijn steeds weer geneigd om toe te geven.

Daarbij komt ook nog dat mannen een enorm risico lopen bij het versieren. Zij kunnen een blauwtje lopen en dat is niet leuk voor hun eigenwaarde. Zij wapenen zich hiertegen door vrouwen in gedachten klein te maken, door ze te minachten, door ze te zien als seksobjekt.

Ze kunnen dat niet zo vernederd worden. Het wordt duidelijk als je bedenkt, dat het een heel verschil maakt of je wordt getrapt door een olifant of door een muis.

Door het algemeen mannelijke gedrag en natuurlijk ook door hun eigen opvoeding zijn vrouwen veelal achterdochtig tegenover mannen. Zodoende is versieren een moeilijke, gevaarlijke bezigheid geworden, met ingewikkelde spelregels, waarbij niemand zich meer spontaan kan gedragen. Vrouwen die dit patroon willen doorbreken en die het zelf ook laten merken als zij seks willen, krijgen een etiketje: slet.

Vrouwen die niet willen, krijgen er trouwens ook een: trut.

Toch moeten we ons daardoor niet uit 't veld laten slaan. We moeten blijven vechten voor een betere, eerlijkere manier van omgaan met elkaar en onze relaties baseren op wederzijds respect. Dat komt niet vanzelf, maar moet veroverd worden.

Bertold Brecht wist ook al wat daarbij komt kijken:

- De zwakken strijden niet.
- De iets sterkeren strijden 'n paar dagen.
- De nog sterkeren strijden af en toe.
- De sterksten strijden hun leven lang;
- zij zijn onontbeerlijk!

Het vrijen met mannen wordt dus door verschillende factoren enorm bemoeilijkt, waarvan vrouwen die met vrouwen vrijen geen last hebben. Een verhouding tussen twee vrouwen is vaak veel harmonieuzer. Er is meer intimiteit, meer sensualiteit.

Soms ontstaat er zelfs een symbiose door de herinnering aan moeder, een onlosmakelijke eenheid, die verstikkend kan werken.

Als we willen strijden om onze relaties menswaardiger te maken hebben we voorbeelden nodig om vol te houden. Sterke vrouwen om ons aan op te trekken.

- Zoals de vrouw die vraagt voor ze met een man naar bed gaat: "Kun je wel strelen?".
- Of de vrouw die tegen haar minnaar zegt: "En denk erom, eerst kom ik klaar en dan mag jij, misschien, neuken".
- Of de vrouw die antwoordt als een man haar vraagt of ze klaar is gekomen:

"Hoe kom je daar nu bij?"

Ik heb iemand eens horen beweren dat verliefd worden niets anders is dan trachten te herhalen wat we in onze jeugd beleefden: onvoorwaardelijke, volledige akseptatie door moeder.

MASOCHISTEN.

Er zal binnenskamers en bij de koffie en zeker ook wel elders, heel wat gegrieffeld worden over de nieuwste "welzijnsroman" -TEJO-.

Een boek over de lotgevallen van een geëmancipeerde man. Het werkje beleeft momenteel zijn achtste druk in drie maanden.

Is die aandacht verdiend?

Nee, want het boek is een parodie op het feminisme in zijn meest lachwekkende vorm. De geëmancipeerde man lijdt aan, wat de schrijvers noemen, een overbewustzijn. Alles wat hij doet of wat in zijn dagvulling als huisman fout gaat -en dat is bijna alles als we zijn feministiese echtgenote mogen geloven- betreft hij automaties op eigen falen. Hij gaat op alle kritiek heel serieus in: Tejo is een man zonder karakter. De auteurs van het goedlopende boekje - de heren Jekkers en Meinderts - maken van Tejo een sukkel. Omdat hij geëmancipeerd is, worden in één keer alle mannen, die er vrouwvriendelijke ideeën op nahouden of zich niet als macho gedragen, belachelijk gemaakt. De suggestie is duidelijk. Feministiese vrouwen zijn onverdraagzaam en mannen die hun rol doorbreken zijn doetjes.

Daar kun je om lachen - zeker omdat het boekje geestig is geschreven - maar het is ook denigrerend.

Helaas zijn velen masochisties genoeg om dat leuk te vinden.

(om de verkoop van dit boekje niet méér te stimuleren, ligt het de hele maand april ter inzage in de soos-ruimte).

AAN DE REDAKTIE...

Geachte redactie,

Puur toevallig kreeg ik bij kennissen het blad "Pink-People" nr. 13 in handen. Het doorlezen ervan riep bij mij wel enkele reacties op, speciaal het artikel van René Bardoel, op pagina 6.

Als er iemand tolerant is, ben ik dat. Homofilie komt in mijn familie voor en ik heb er nooit moeite mee gehad. Ik heb ook homofiele kollega's op mijn werk die er helemaal geen geheim van maken en door iedereen geaksepteerd worden, en ook mijn persoonlijke kennissenkring telt diverse homofielen. Enerzijds spreekt René in zijn artikel over subcultuur (pag. 6), waar u toch zelf ook aan meedoet door dit blad uit te geven en door advertenties te plaatsen van homobars, homosauuna's, enz. Hij stelt dat dit niets bijdraagt aan de integratie van homoseksualiteit. Anderzijds zegt hij op pag. 12 dat veel problemen worden opgelost door jurken-akties, zoals met jurken over straat lopen, jurken-pas-akties bij V&D, elkaar opmaken bij de kraam op de Markt, enz. Als ik zoiets lees vraag ik me af: Waar is deze René mee bezig? M.i. zou dat de publieke opinie juist helemaal niet ten goede komen.

Homofilie hoeft van mij ook niet in 'n verdomhoekje, maar er is een groot verschil tussen "er geen geheim van maken" en "ermee te koop lopen" door als een gillende keukenmeid de straat op te gaan. Beseft hij niet hoeveel kwaad hij daarmee aanricht voor de rest? Ik wil René graag de volgende vragen stellen:

1. Hoe groot (of hoe klein) is het percentage wat er net zo over denkt als hij?
2. Moet de rest (volgens mij de meerderheid) zich hieraan aanpassen?
3. Denkt hij door dergelijke acties werkelijk geaksepteerd te worden,

zo ja, wat zijn zijn ervaringen daarmee?

4. Weet hij het verschil tussen "baanbrekend" en "afbrekend"?
5. Zijn de "stadsverfraaiende" leuzen zoals "Flikker je vrijer" en "Homo laat je zien" op diverse Venlose muren geklad, soms ook van René's hand?

Vervolgens heb ik Pink People aan diverse mensen, homo en hetero, laten lezen. Zij staan unaniem achter de inhoud van deze brief en vragen zich af of het COC door het plaatsen van dit artikel ook achter de inhoud ervan staat. De redactie heeft toch uiteindelijk de eindverantwoordelijkheid en wij vinden dat dergelijke artikelen de goede naam van het COC aantasten.

Misschien is het mogelijk deze brief in uw volgende uitgave te publiceren. De reacties, die hopelijk daarop binnenkomen, zullen dan wel uitmaken of er meer mensen dezelfde mening zijn toegeedaan als ik.

Mevrouw Verstraaten, Venlo.

RE(D)AKTIE.

Beste Mevrouw Verstraaten,

In uw begeleidend briefje spreekt u de verwachting uit dat de brief binnen het redaktieteam zal blijven (u schrijft terecht dat René Bardoel daar geen lid van is).

Uiteraard respekteren we uw wens.

Derhalve heeft het redaktieteam uw brief dan ook tot aan de publikatie niemand anders laten lezen.

U maakt ons, de redactie, het reageren wel moeilijk, omdat het merendeel van de inhoud van de brief persoonlijk gericht is aan René Bardoel. We zullen ons dan ook beperken tot het ingaan op de meer algemene zaken en we hopen dat René Bardoel in een volgend nummer zélf op de overige zaken in wil gaan.

Als we uw brief lezen, mevrouw Verstraaten, kunnen we ons helaas niet aan de indruk onttrekken dat u denkt de pretentie te hebben om een ander te zeggen hoe hij zich moet gedragen, zodat u met die ander om kunt gaan. Daardoor loopt u het gevaar deel uit te maken van een grote groep mensen, waarover René Bardoel het o.a. óók heeft in zijn artikel.

Op uw vraag of de redaktie achter de inhoud van het artikel staat, en welke verantwoording de redaktie ten aanzien ervan heeft, het volgende:

Voorin Pink People staat te lezen welke houding de redaktie aanneemt t.a.v. ingezonden brieven en artikelen.

Verder willen we stellen dat het COC 'n vereniging is. Deze vereniging heeft een doelstelling: o.a. VRIJMAKEN VAN HOMOSEKSUALITEIT.

Over doelstelling, middelen en doelgroepen is een nota uitgegeven door het COC Venlo.

Deze nota is voortgekomen uit verscheidene diskussies die gevoerd zijn binnen het COC afdeling Venlo.

In de nota zijn standpunten opgenomen in zake de aktuele diskriminatie van homoseksuelen, de analyse, de oorzaken van onderdrukking en de middelen om homoseksualiteit vrij te maken.

Het eerste gedeelte van de nota bevat overwegingen en analyses in zake homoseksualiteit en onderdrukking; het tweede gedeelte bevat de konkrete uitwerking hiervan in de vorm van doelstellingen, middelen en strategie.

De Roze Draad, zo heet de nota, is door iedereen aan te vragen op het sekretariaat.

Strategie-uitgangspunt in deze nota is: Homoseksualiteit is geen probleem van de homoseksuelen, maar de maatschappij heeft moeite met homoseksualiteit en maakt homoseksualiteit tot een probleem.

Als u deze nota leest zult u kunnen konstateren dat het artikel van René Bardeel in de lijn ligt van deze nota. Welnu, van een vereniging kun je lid worden en als je dat doet, dan onderschrijf je ook de doelstelling (de nota waarin de doelstelling is opgenomen werd bij stemming goedgekeurd op een algemene ledenvergadering in 1983).

Het COC mag dan ook absoluut niet vergeleken worden met "alle homofielen" en er is dan ook beslist geen sprake van "het verpesten voor de rest".

Want als u dat doet (u schrijft in uw brief "beseft hij niet hoeveel kwaad hij daarmee aanricht voor de rest"), dan krijgt men mogelijk de indruk dat u alle homoseksuelen bij elkaar op één grote hoop wilt vegen (dat doet u toch ook niet bij andere groeperingen, verenigingen, politieke partijen, enz.). Bij dit soort opmerkingen, en opmerkingen als: "als een gillende keukenmeid de straat op gaan" moeten wij erg ons best doen om u niet generaliserend te vinden.

Verder stelt u in uw brief dat door dergelijke artikelen de goede naam van het COC aangetast zou worden. Wij delen deze mening niet met u. Wél kunnen we ons voorstellen dat een bepaalde groep mensen een aantal handelingen van het COC als bedreigend of als erg konfronterend ervaart, maar we denken dat dat niet altijd nadelig hoeft te zijn.

Als u stelt dat Pink People ook aandacht besteed aan homobars, homofilms, enz. dan hebt u daar gelijk in. Advertenties, van welke bedrijven of winkels dan ook, zijn voor ons blad erg belangrijk. Daarvan worden de kosten gefinancierd. Het publiceren van activiteiten vinden wij in de lijn liggen van ons blad. Tot op heden hebben wij overigens nog niets geweigerd om te plaatsen, omdat we het bestaan van wat dan ook, niet willen negeren, want dat zou dan weer in strijd zijn met hetgeen we anderen wel eens verwijten.

Dan willen wij u nog mededelen dat het COC Venlo beslist niet alléén maar strijdbaar is. We bieden véél meer. Dat is óók te lezen in Pink People. Te denken valt aan opvang, aan video-festivals, aan swingfeesten, aan soosmiddagen, aan praatgroepen, aan voorlichting, aan politiek bezig zijn, aan standwerk, inderdaad ook aan aktie voeren, en last but not least: aan het bieden van een veilige plek aan diegenen die zo ontzettend stuiten op het onbegrip van hun (direkte) omgeving. Het COC tracht ruimte te bieden aan iedereen.

Het COC streeft het na om aan een groot publiek de ruimte te bieden om in zo groot mogelijke mate zichzelf te zijn.

Mensen van het COC willen niet in dank aannemen wat hen wordt aangereikt. Nee, mensen van het COC Venlo willen vechten voor hetgeen waarop ze recht hebben en dat is niet een plaatsje onder de zon, maar een ander strand!

Al met al betreuren we het dat u in uw reaktie voorbij gaat aan de essentie van het artikel. We hopen met onze reaktie meer duidelijkheid geschapen te hebben.

Uit naam van de redaktie:
John Wijnhoven.

AAN DE REDAKTIE... II.

Beste René,

Hierdoor wil ik graag reageren op jouw artikel in Pink People nr. 13. Allereerst wil ik wat over mijzelf zeggen: ik ben een van de oprichters van het Mannekafee Venlo en van de actiegroep Mannen tegen Sexisme. Vandaar dat jouw strijd tegen rollenpatronen mij aanspreekt. Ik moet zeggen dat het mij goed doet weer eens iets te lezen waar kracht en vuur uit spreekt. Kracht en vuur om iets daadwerkelijk te veranderen. Kracht en vuur die op mij altijd weer inspirerend werken en mij ook weer wat kracht en vuur geven. Bedankt. In kringen van mannenemancipatie mis ik dit ook maar al te vaak. Doorgaans hebben wij het over moeilijkheden die iemand heeft ervaren of die we kollektief ervaren. Goede onderwerpen natuurlijk maar daarna moet je er wel iets opbouwends mee doen, anders vergaat het vuur.

Voor mij zijn de volgende punten uit jouw verhaal erg goed en belangrijk:

Alle categorieën: man, vrouw, hetero, homo, bi, a, sm, pedo, enz. moeten verdwijnen. We moeten streven naar een maatschappij welke slechts mensen kent en geen mannen of vrouwen, en welke die mensen ook niet onderscheid naar seksuele voorkeur of geaardheid.

In onze strijd tot zo'n maatschappij zullen we onderdrukkende normen bloot moeten leggen en ter discussie moeten stellen.

De geschiedenis leert ons dat elk politiek of maatschappelijk systeem de waarden en normen waarop het is gebaseerd als onveranderlijk vastlegt (een kollega op mijn werk reageerde op onze stik-

ker: "De jongen een auto, de meid een pop, zo hoort het toch, OF NIET?" met de opmerking: "Van een jachthond kun je ook geen politiehond maken").

Het huidige systeem bestempelt alle verschillen tussen man, vrouw, hetero of homo als genetisch vastgelegd en dus als onveranderbaar. Geen discussie mogelijk dus.

Ik sta er telkens weer van versteld, hoeveel doorgaans weldenkende mensen nog in deze doctrine geloven en daarmee verandering onmogelijk achten.

En dat terwijl er toch legio veranderingen door de eeuwen zijn voorgekomen. Hoe hebben die dan kunnen ontstaan????? Een leuk boek om je eigen vastgeroeste rollenpatroon-denken wakker te schudden is De Dochters Van Egalia.

Veel mensen geloven dat in het tolerante Nederland alles al mogelijk is. Ik wil er even op wijzen dat deze tolerantie slechts uit de Christelijke Naastenliefde voortkomt en op één lijn te stellen is met uitspraken als b.v. Homofilie is in onze maatschappij aanvaard en is volgens professor huppeldepup te genezen. Hieruit spreekt slechts broederlijke tolerantie, de barmhartige samaritaan. Over al het afwijkende ontfermt men zich met de gedachte dat het met goede zorg wel weer over gaat. Gaat het afwijkende in het leven van anderen invloed hebben of eisen, dan slaat deze tolerantie vaak om in onbegrip en agressie, want dat was niet de bedoeling. Je mag wel afwijken, maar hou het wel vóór je, is de algemene moraal. BAH!!!

Het persoonlijke is politiek!!! Als iedereen die het niet eens is met hoe bepaalde zaken in deze maatschappij geregeld zijn zich realiseert dat er méér mensen zijn die dat óók vinden en dat zij weten dat het niet aan hen zelf ligt maar aan de maatschappij, dan is de volgende stap toch wel erg logisch: Verander de maatschappij!! M.a.w. jouw persoonlijke grieven zijn geen persoonlijke tekortkomingen maar maatschappelijke tekortkomingen. En, maatschappelijke tekortkomingen verander je niet in je huiskamer, maar op straat.

Welke strategie dus te volgen?

Om een norm bloot te leggen zul je keihard tegen die norm in moeten gaan. Op die manier wordt de werking en omvang van de norm pas helemaal duidelijk. Een protestsong is altijd zwart-wit.

Daarna is pas discussie mogelijk; als de werking en omvang duidelijk zijn. Om nu aan te tonen dat van mannen mannelijk gedrag wordt verwacht en van vrouwen vrouwelijk gedrag, moet je zaken omdraaien en daarmee de norm duidelijk maken.

Elke andere manier wordt volgens mij vroeg of laat "ingekapseld" in de Christelijke Naastenliefde, en daarmee ontkracht als protest.

Bovendien, hoe kun je iets als onderdrukkend afwijzen als je er zelf nog volop aan meedoet. Erg ongeloofwaardig als protest.

Op welke manier je deze normen duidelijk maakt blijft een persoonlijke keuze. Of je deze normen duidelijk wil maken is natuurlijk ook een persoonlijke keuze: dezelfde keuze als tussen onderdrukt of vrij leven.

Ik hoop in mijn strijd tegen de rollenpatronen bondgenoten te hebben gevonden binnen het COC-Venlo.

Hans Faesen,
Venlo.

"EUGENIA"

(DINY EN BOY).

HET "VOLKSKAFEE" MET 35 BIEREN.

HOGEWEG 2,
5911 EB VENLO.
TEL.: 077-43540.

DAGELIJKS GEOPEND vanaf 21 uur dinsdag gesloten

zwembad 30°
jet streamer
stoombad
finse sauna
zonedak
bar
petit restaurant
solarium

gay saunaclub

THE PLUNGE

Dagelijks van af 13.00 uur
Elke vrijdag en zaterdag
nachtsauna
tel. 04750-33119

gay bar SJINDERHANNES

dagelijks va. 21 u. 's maandags gesloten
swalmerstraat 42
ROERMOND ☎ 04750-33119

clublokaal motorsportclub
THE RURALS MC.
leertreffens: elke 2e en laatste zaterdag van de maand

KOFFIE-CORNER

"FLORENSKE"

DAGELIJKS GEOPEND van 11 tot 23 uur

SWALMERSTRAAT 40 ROERMOND tel: 04750-33119

AAN DE REDAKTIE. . . III.

FLIKKERLICHT IN DE DUISTERNIS?

Reageren op het artikel "Flikker je vrij" van René Bardeel is niet gemakkelijk.

De kans is groot, dat hij op zijn beurt reageert niet begrepen te zijn, als iemand een andere opvatting heeft. Of ik denk te veel vanuit een heteromoraal, kan ook.

In zijn artikel gebruikt René vaker deze redeneertrant. Ik vind dit weinig overtuigend.

Met deze reactie wil ik geen aanval doen op zijn manier van kleden, opmaak, enz. Waar ik wel wat moeite mee heb, is hoe deze uiterlijkheden niet alleen aangeprezen, maar ook opgedrongen worden aan andere homo's.

Want als je zo niet gedraagt, is je bewustzijn niet in orde. Een bevrijde homo of liever flikker, ben je dan in geen geval.

Wanneer René in zijn beschrijving van het flikkerparadijs niet meer te binnenschiet dan jurken, stoppelbaarden en pumps, dan vind ik het maar een kale boel.

In het artikel staat veel, dat aanleiding kan geven tot discussie, vooral ook als je het er niet mee eens bent. Bezwaar heb ik tegen al de geleerde woorden en moeilijke begrippen, die worden gebruikt: conditionering, identiteit, identificatiemodellen, indoktrinatie, subcultuur, enz. Dit maakt het artikel niet alleen minder gemakkelijk leesbaar, maar geeft het ook een onnodig namaakwetenschappelijk trekje. Waar ik echt moeite mee heb, zijn de begrippen, die René wat mij betreft, niet duidelijk maakt ofwel zwart-wit afschildert.

Enkele voorbeelden:

Het meest in het oogspringend is de term heteronorm, of moraal. Homo-moraal komt merkwaardig genoeg in het stuk niet voor. Volgens mij had hij duidelijk moeten ma-

ken wat dat precies is en wat er goed of slecht aan is. Ik wil zelf een poging doen. Onder hetero-norm versta ik, dat het als goed wordt ervaren, wanneer vrouwen met mannen intieme verhoudingen, seksuele contacten hebben. Volgens mij geldt dat voor de meerderheid van de mensen. Wat is daar fout aan? Verkeerd gaat het dan, wanneer deze norm als alleen zaligmakend aan iedereen, dus ook aan homo's wordt opgelegd.

Hetzelfde geldt voor het zwart-wit gedram tegen het gezin als hoeksteen van de samenleving. Voor veel mensen is het gezin een groot goed. Dit ondanks het feit, dat er gezinnen zijn met verstoorde relaties. Ik zie het open(!) gezin nog altijd als de beste opvoedingssituatie voor kinderen. Andere leefsituaties bieden m.i. (nog) niet de zekerheid en de geborgenheid van het gezin. Zelf denk ik nog iedere dag met plezier terug aan het gezin, waar ik gelukkig ben opgegroeid. Fout is het weer dan, wanneer naast het gezin geen andere leefvormen mogelijk zouden zijn.

Als laatste voorbeeld noem ik het rolgedrag van mannen, waar het gaat om uiterlijkheden. Ik lijd er echt niet onder, dat mij aangeleerd is om bloezen en broeken te dragen. Ik vind kerels in strakke broeken heel wat opwindender dan iemand in jurk met opmaak en stoppelbaard. Wat zou het dan nog, dat mijn opvoeding mijn smaak bepaalt, als ik mij daar prettig bij voel. Wanneer trouwens de flikkers de jurken aantrekken, die vrouwen bezig zijn uit te doen, waar blijft dan de vooruitgang.

De vergelijking tussen de situatie van negers en homo's in het artikel vind ik mank gaan: eigenlijk zelfs kwalijk, als je denkt aan de schrijvende omstandigheden van negers in de slums. Negers willen niet op hun blanke onderdrukkers lijken en laten daarom hun uiterlijk zoals het is. Als homo's zo nodig allerlei vrouwelijke kledingstukken moeten aantrekken om niet op de hetero-onderdrukkers te lijken, dan begrijp ik de vergelijking terecht niet. Wat hebben overigens jurken, make-up en pumps met homo-seksualiteit te maken. De flikkerij is trouwens niet erg vindingrijk. De flikkertrots is nageaapt van het "zwart is mooi" van negers. De dellerigheid stamt uit de Berlijnse twintiger jaren.

Wat ik sterk betwijfel is het nut van deze aanpak van homo-diskriminatie. René

valt het op dat veel mensen de stand op de markt mijden en zo niet worden bereikt. Ik vermoed onder deze voorbijgangers degenen die met homoseksualiteit weinig raad weten en tegen homo's gekant zijn. Door in een jurk te lopen en veel opmaak aan te leggen, maak je de afstand alleen maar groter. Hetzelfde geldt volgens mij ook voor de akties van anonieme kladderaars, die de stad "opsieren" met teksten, die voor verschillende uitleg vatbaar zijn. Dit wekt volgens mij meer ergernis dan begrip voor de situaties van homo's. Voor nogal wat meer dingen dan begrip is een minderheid afhankelijk van de meerderheid. Hoe vervelend dit ook is.

Tenslotte nog het pleidooi van René voor een eigen flikkercultuur, die zich uit in kleding, taal, kunst, gevoelens, enz. Afgezien nog van de vraag of deze homo-uitingen wel bestaan, kom je, dit doordenkend, terecht op een "homo-eiland" of flikkerstaat met bijvoorbeeld: een flikkerregering, flikkertelevisie met flikkerjournaal en -weerbericht. Uit dit flikkerland zou ik meteen vertrekken, voor mijn part zonder oprotpremie.

1 maart 1984
Wim Boonen.

Deze reactie bereikte ons na de sluitingsdatum voor inleveren kopij. We hebben de brief toch op willen nemen. Er was echter onvoldoende tijd om te wachten op René's reactie. Hij heeft deze wel toegezegd voor het volgende nummer.

Toch willen wij, de redactie, vast vermelden, om niet nog meer onduidelijkheid over het artikel te krijgen, dat onder hetero-norm iets anders verstaan wordt dan in de brief van Wim verondersteld wordt.

CENTRAAL
Hotel Bar Restaurant
M. F. Frölich
Parade 62 · Venlo
Tel. (077)1 55 62

collectief
[redacted] café
[redacted]
[redacted]
de [redacted]
klinker

roersingel 18
roermond
tel. 04750 - 30007

(HOMO)ZWIJGEN
IS (HETERO)GOUD.

een interview met
2 jongens over
homo-/biseksualiteit.

(matthieu Joosten)

"Hoi, koud hé?".

Een openingszin voor een saai door-de-weeks "wat-is-het-toch-weer-een-weer"-praatje.

Nee, voor mij betekende het in dat kille en winterse Venlose Julianapark (tot voor kort nog een saai biljartlaken, nu wat opgesierd door wat speelse paadjes en heuveltjes) een begin van een heuse verliefdheid. Met Hem.

Licht door z'n knieën gebogen lopend, jofel, telkens breeduit lachend om z'n eigen cyniese kwinkslagen, de scherpe lippen omhoogkrullend en de onwetende Matthieu naar z'n kamer meepratend.

Onwetend?

Maar al te graag liet ik me meeslepen, behagen tot in z'n kamer, tot in z'n blokkend blauw gekleurd bed. En toen gebeurde het. Ik werd weer eens verliefd. Erg verwarrend en lastig dus, al die kriebelende vlindervleugeltjes in je buik...

En dan: "Dag en vaarwel?".

Nee, ik moest meer van Hem te weten komen over het hoe en waarom van deze onzichtbare homophiel en zich noemende flikker.

Daartegenover Ted. Zijn naam mag ik openlijk gebruiken. Lid van het COC en actief in de afdeling Venlo. Hij ziet zichzelf als een tamelijk radicale homo, als flikker; maar niet dat alleen, hij is biseksueel. En mede vanwege zijn biseksualiteit ondervindt hij een aantal problemen in zijn omgeving, maar ook binnen het (schijn?)tolerante COC.

In vergaderingen een afwachtende houding innemend, zich met trippelpasjes voortbewegend, een grappend mooi gezicht met rondom korte stekelhaardjes; alleen nog een mutsje en dan hebben we de homo/bi tegenhanger van Paulus de Boskabouter. Ted Merkus: de biseksuele flikker!

Het resultaat van deze twee interviews kunt u hieronder aanschouwen: eerst Ted aan het woord en dan Hem (zijn ware naam ziet hij liever niet hier staan)

aan het einde nog een aantal opmerkingen van mijn hand.

TED,

Het interview vindt plaats in de "zitkamer", die inderdaad bijna geheel en al door zware zitmeubels in beslag wordt genomen, van zijn ouderlijk huis.

Ted woont nog thuis: "Da's lekker gemakkelijk" volgens zijn eigen zeggen. en laat zich met een plof op de leren tweezitsbank vallen en schenkt zich vervolgens wat tonic in. Voor mij staat op de ronde salontafel al het trots limburgs bier te schuimen. Rechts van mij schettert een agressief gevogelte, gelukkig goed opgesloten in z'n gouden kooitje. De band draait.

De eerste reactie en vraag van de hetero naar de homo is vaak: "Hoe ontstaat zoiets?". Nou wil ik jou die vraag stellen: hoe is het bij jou gegroeid?

Nou, hoe ik er achter gekomen ben, is heel gemakkelijk. Ik had toen ik twintig was een vriendin. We konden goed met elkaar opschieten, seksueel ging het ook lekker. Maar ik dacht bij mezelf: er klopt ergens iets niet. Of anders: Er moet toch nog iets meer zijn. Dit is niet alles. Het was wel lekker, maar ergens voelde ik me er toch wat leeg bij. Ik had er geen honderd procent voldoening van: ook als we met elkaar aan 't vrijen waren, dan dacht ik: er moet toch nog niets zijn wat ook nog lekker is.

Nog lekkerder?

Nee, ook lekker. Hoewel (aarzelt), da's een punt waar ik zelf nog niet uit ben. Maar in ieder geval, op een gegeven moment gaat het uit -zij had het uitgemaakt- en ik wist niet wat er precies aan de hand was.

Dit alles gebeurde precies in de tijd dat een goede vriend van mij -Jos- vertelde dat hij homofiel was.

Ik dacht: Ja, leuk en aardig, maar verder zal het mij een rot zorg zijn hoe je bent. Toen heb ik nog anderhalf jaar gelopen met de vraag: "Wat is er met me aan de hand?", totdat ik op een avond toevallig voor het COC stond en dacht: "Och, wat ben je stom. Het zijn je homo-seksuele gevoelens die je ergens dwarszitten".

Dat was heel stom. Maar toen wist ik er pas eigenlijk wat meer naam aan te geven. In mijn lagere schooltijd ben ik wel heel wat keren verliefd geweest op jongetjes, maar dat realiseer je je pas veel later,

dat je verliefd bent geweest.
En, ik had geen vergelijkingsmateriaal. Want toen ik op de zesde klas zat, werd de school pas gemengd. En na de jongenslagere-school kwam de jongens MAVO. Maar of ik ook daar verliefd op jongens ben geweest, weet ik niet meer. Na de MAVO kwam de gemengde HAVO: daar liepen erg weinig leuke jongens en daar werd ik zowel op jongens als op meisjes verliefd. Maar het is pas echt bij mij beginnen te rommelen toen ik op m'n twintigste die vriendin had. Dat was toen ook mijn eerste seksuele ervaring.

Hoe ging het toen met je homoseksuele gevoelens, dan?

Die beleefde ik helemaal niet bewust toen. Of, ik wist het ergens wel, maar stond er helemaal niet bij stil. Het was net zoiets als "die stoel daar is bruin" (hij wijst naar mijn stoel) "en dat is dat". Ik dacht er niet over na. Zelfs toen Jos moeizaam zijn homoseksualiteit tegen mij "bekende" ging er geen lampje branden. Het is eigenlijk heel stom, hoe onbewust ik in die tijd heb geleefd.

Toen je werd gekonfronteerd met de homoseksualiteit van Jos, was je twintig jaar; wist je toen ook dat homoseksualiteit en homoseksuelen door deze maatschappij werd afgewezen, veroordeeld?

Ik wist wel dat de maatschappij er alles behalve vriendelijk tegenover stond, maar dat Jos homoseksueel was, was voor mij geen enkel probleem. Mijn ouders reageerden als volgt: "Oh, dat hadden we nooit achter hem gezocht". Zij vinden homoseksualiteit en homoseksuelen abnormaal, staan er negatief tegenover.

Maar goed, daar stond ik voor het COC, zenuwachtig. Ik ben er wel vijftientwintig keer langs gelopen, voordat ik een folder mee durfde te nemen. Toen ik de folder had, heb ik een brief geschreven. Die brief heb ik een paar weken wel laten liggen en toen dacht ik: "Nu zal die weg moeten".

Het was een heel korte brief: dat ik me seksueel voelde aangetrokken tot jongens en meisjes, en dat ik in feite contact zocht met homoseksuele jongens.

Vervolgens de bekende bla-bla van daar en daar kun je me bereiken.

Ik had er wel mijn thuisadres bij gezet, maar verzocht om geen contact daar met me op te nemen. Wél op 't werk.

Op een gegeven moment ging de telefoon

bij mij op het werk -het was een voordeel dat ik op een een-mans-afdeling zat. Ik had dus met niemand iets te maken-. Het was Clemens.

Ik heb een kwartier met Clemens gesproken en was zo zenuwachtig dat ik gedurende die tijd niet één sigaret heb kunnen opsteken (ik rookte toen nog). We hebben toen een afspraak gemaakt, op dinsdag om twee uur 's middags, in Symphonion.

En toen 's avonds thuis.

Ik voelde gewoon dat ik het moest zeggen, voordat ik het gesprek met Clemens zou hebben.

Tegen acht uur 's avonds dacht ik: "Ik ga maar eerst even een uurtje tafeltennissen om de ergste agressie af te reageren".

Om negen uur was ik weer thuis.

Mijn vader vroeg me waarom ik zo vroeg weer thuis was. Ik antwoordde dat ik geen zin had. Hij vroeg of ik niet uit ging. Ik zei "misschien dadelijk nog".

Hij zat teeven te kijken.

Ik dacht: "Ik moet het zeggen", maar ik durfde niet.

Mam zette koffie.

Toen zei ik: "Mam".

"Ja, wat is er".

"Ik heb dinsdagmiddag vrij".

"Oh", zei ze "dat komt goed uit, dan kunnen we 's middags koken".

"Kunnen we dan om één uur eten, want ik heb 's middags een afspraak".

Ik dacht dat ik door de grond ging.

"Hoezo, jij een afspraak, met wie dan?"

Ik weer: "Ja, ik ben niet zo precies als jullie denken die ik ben; ik voel me ook aangetrokken tot jongens".

Daar zat mam en daar zat pap (hij wijst), maar ik dacht dat ik alleen in de kamer zat.

M'n moeder heeft écht drie dagen niets meer tegen me gezegd. Ze was er compleet van over d'r toeren en mijn vader vond dat ik er nog maar eens goed over na moest denken, want dat kon toch eigenlijk niet.

Het eerste wat mijn moeder na die drie dagen tegen me zei, was: "Ik heb er misschien niets mee te maken, maar heb je wel eens seksueel contact gehad met je vriendin?"

"Ja", zei ik.

"En, vond je dat dan niet lekker?"

"Ik vond het zeer zeker lekker. Alleen, er moet nog iets anders zijn, n.l. seksueel contact met een man. Dat moet volgens mij ook lekker zijn, want het was niet alles bij die vriendin".

Daarna heeft ze er nooit meer een woord over gesproken, tot op de dag van van-

daag. Zelf gebruik ik openlijk woorden als homoseksualiteit en flikker, maar daar wordt niet op gereageerd. Ik heb zelf wel een hele ontwikkeling doorgemaakt, maar mijn ouders helemaal niet.

Ik kan me voorstellen dat je ten aanzien van diegenen die jou dan geacht te hebben opgevoed in deze maatschappij, die je ter wereld gebracht hebben, je bloedverwanten maar ook emotioneel verwanten, wilt vertellen wat je op je hart ligt en wat je bij bepaalde zaken of mensen voelt.

Nee, dat heb ik nooit gehad. Ook niet voor die tijd. Het scheelt ook dat ik vrij ontrovert ben.

Maar zijn jouw ouders dat dan ook niet op hun manier, als ze er helemaal niet over praten?

Nee, mijn ouders zijn niet gesloten. Ze kunnen werkelijk over duizend-en-een dingen praten.

Ja, maar je hebt van die mensen die praten alleen ver-van-mijn-bed-show.

Nee, ook dicht bij mijn bed.

Ook in het bed?

Sowieso wordt bij ons over seksualiteit nooit gepraat. Alleen technische aangelegenheden.

Dus toch altijd op zijn minst naast 't bed? Nooit in het bed?

Nee, inderdaad niet.

COC EN BISEKSUALITEIT.

Ik heb nog al wat kritiek op het COC, omdat ze zich nogal eenzijdig richten op homoseksualiteit. Dit vind ik een heel groot nadeel van het COC. Ze zouden daarin verandering aan kunnen brengen door landelijk een aparte werkgroep op te richten die zich bezig houdt met bisexualiteit, net zoals de werkgroep Orpheus zich als aparte werkgroep binnen het COC bezig houdt met homoseksualiteit en huwelijk. Verder zou er meer onderzoek moeten worden gedaan over bisexualiteit en meer artikelen erover in het landelijk COC-blad de Sek. Wat de afdeling Venlo betreft: ik zou het als een enorme steun ervaren als er hier een werkgroep bisexualiteit zou worden opgezet, maar helaas zijn er

binnen het COC Venlo te weinig biseksuelen. Zelf zo'n werkgroep hier beginnen durf ik trouwens nog niet, omdat ik zelf nog in een beginstadium zit. Wel ga ik zelf over bisexualiteit lezen en schrijven (voor de Pink People). Een verslag van een weekend in april bijvoorbeeld, dat over bisexualiteit gaat.

Je hebt al eens zo'n dag meegemaakt (thema-dag "Bi is best"). Hoe was dat?

BISEKSUALITEIT EN RELATIES.

Heel goed. De dag was erg goed opgezet. Veel mogelijkheden om te discussiëren. Ook praten over de manieren van invulling van bisexualiteit. Er zijn namelijk enorme verschillen tussen biseksuelen.

Het begint al bij de benaming van wanneer je je biseksueel gaat noemen. Op het moment dat je weet en voelt dat je homo- én hetero gevoels hebt, maar alleen met een van die twee wat doet, kun je je al biseksueel noemen. Daartegenover staat de opvatting dat je je pas biseksueel kunt noemen als je ook beide kanten werkelijk praktiseert. Mijn eigen bisexualiteit komt vooral tot uitdrukking in het open laten van de keuze (een heteroseksueel meisje of homoseksuele jongen); de verdere invulling van die relatie kan dan heel goed monogaam-heteroseksueel of monogaam-homoseksueel zijn. Voor biseksuelen die beide seksualiteiten praktiseren wordt de invulling van relaties vaak geheel anders; je komt dan echt bij de driehoeksverhoudingen, de L.A.T.-relaties, of vreemd gaan op z'n tijd, of samenwonen en elkaar seksueel helemaal vrij laten.

FLIKKER?

Nou wat anders, weer.

Enige tijd geleden noemde je jezelf "flikker". Wat versta je daaronder?

Dat houdt voor mij vier elementen in, n.l.: op de eerste plaats, man zijn; op de tweede plaats homoseksuele gevoelens hebben; ten derde deze niet verbergen en er openlijk voor uitkomen en ten slotte moet je nog eens maatschappijkrities zijn.

Je zegt "er openlijk voor uitkomen". Als ik jou zo zie, dan zou ik jou niet direkt als flikker kunnen zien. Of, anders geredeneerd: een hetero zou jou op straat zonder meer ook als hetero be-

schouwen, bewust of onbewust.
Als ik denk aan flikkers, dan denk ik aan écht radicale mensen die ook hun homoseksualiteit willen tonen en daarnaast nog eens duidelijk (als biologies man zijnde) niet-mannelijk gedrag vertonen. Denk maar eens aan de Roze Driehoek uit Eindhoven, de Flikker Aktiegroep Nijmegen (FAN) of de Roze Rat uit Groningen. Hun flikker zijn komt dan mede tot uiting via kus-akties, jurkenakties, enz. Hoe sta jij daar tegenover?

Ik vind dat best wel leuk, maar je bereikt in feite je doel er niet mee. Dat doel is integratie. Als het COC Venlo op die toer zou gaan, zou ik me er voor bedanken.

Ik denk dat het COC zo'n radicale akties op z'n minst niet alleen kan doen. Want het COC zélf is gewoon niet zo radikaal als een Roze Driehoek of FAN.

Ik vind wél de akties goed: ik vind het prima dat het gebeurt want het schudt de mensen toch wakker.

Wat vind je van de volgende redenering:
"Je moet als homo juist niet provoceren, dan lok je alleen maar agressie uit; dan komen we nooit tot die integratie die we juist beogen; want als je wilt integreren moet je je niet eerst nog eens apart gaan afscheiden"?

Nou, ik draag zelf wel een roze driehoek en soms een button met daarop "flikker" en soms lak ik een paar nagels rood. En juist daardoor is met een paar mensen een dialoog ontstaan, daardoor heb ik juist heel goede kontakten met een aantal mensen gekregen.

Wat zou je zeggen op het volgende:
"Ja, maar die hetero's lopen toch ook niet met bordjes van "ik ben hetero"?"

Jawel. Ze lopen toch ook met trouwringen en meer van dat soort accoires ten teken van heteroseksualiteit. Mijn roze driehoek vergelijk ik met 'n trouwring.

OP HET WERK.

Jij werkt ook. Hoe gaat dat op het werk, je biseksualiteit en het dragen van buttons?

Nou, er werken meer homo's op mijn werk en die worden dan ook wel daarmee voor de gek gehouden. Die komen er ook niet

openlijk voor uit.

Ik heb dat wel gedaan. In het begin droeg ik mijn roze driehoek. De eerste keer een uurtje. Dat was heel spannend. Ik wilde de roze driehoek juist ook op het werk dragen omdat je met die mensen een groot deel van je leven samen bent. Het grootste gedeelte van de dag ben je met die mensen opgescheept...

Je hebt er continue mee te maken. Op die roze driehoek heb ik weinig reacties gekregen. De meesten wisten gewoon niet wat het betekende, neem ik aan. Er kwam geen respons, wat ik best wel jammer vond. Toen heb ik maar besloten om de roze driehoek gedurende een hele dag te dragen. Toen kreeg ik reacties van "heb je die leuke driehoek ook in andere kleuren?"

Ze vroegen toen gelukkig ook wel of het wat betekende, maar ik durfde in dietyd nog geen radicale uitspraken te doen. Een tijdje later heb ik toen die hele grote flikker-buttons op gedaan. En toen klapte voor heel wat mensen op m'n afdeling de deur definitief dicht. We werkten toen met dertien mensen op die afdeling. Voor vijf is toen die deur definitief dicht geklapt. Anderen hebben een lange tijd een afwijzende houding aangenomen. Er is maar één kollega die zich er niets van aantrok en daarmee heb ik nog steeds goed contact. Later heb ik ook met een andere operator op het werk een goede band gekregen. We kunnen nu over heel veel dingen heel goed praten. Ook over seksualiteit. Hij stelt nu ook heel grote belangstelling in homoseksualiteit in homopolitiek, homofilms, homoliteratuur, enz.

Hoe zit dat met die dichtgeklapte deuren? Geen spijt?

Nee, geen spijt. En ik zit niet met die dichtgeklapte deuren. Zij hebben het er moeilijker mee als ik. Vooral een meisje waar ik eerst erg veel contact mee had, moet nu enorm veel moeite doen om toch maar steeds weer haar mond te houden tegen mij. Ze forceert zichzelf elke dag weer, harder en harder. Maar bang dat ze, als ze gaat praten, haar gezicht verliest ten opzichte van anderen die het gemakkelijker volhouden. Ik ga niet alles met veel begrip netjes uitleggen. Die dichtgeklapte deuren: Ach, pech gehad. Wat ik hieruit geleerd heb is dat ze homoseksuelen misschien nog wel aksepteren, maar duidelijk met flikkerbuttons

lopen en radikalere uitspraken doen, dat gaat zonder meer voor velen te ver. Eén zo'n radikale uitspraak was dat iedereen ook homoseksuele gevoelens heeft: toen waren ze echt grof beledigd. Dat hebben ze ook echt als een persoonlijke belediging opgevat. Volgens mij komt dat omdat ze zelf half en half gefrustreerd zijn: ze zitten zelf met seksualiteit hoog. En als je zoiets zegt komt opgekropte agressie, woede, naar boven. Wat bij ons gebeurt is geen schijntolerantie meer, maar openlijke diskriminatie.

Was je niet bang dat je je baan zou verliezen?

Nee.

Mijn personeelschef is zo iemand die zich niets van het personeel aantrekt: als het werk maar goed gedaan wordt. Maar dat ik openlijker voor mijn bi-/homoseksualiteit ben uit gekomen heeft ook te maken met het feit dat ik op kantoor zit. Als ik op de loods had gewerkt dan denk ik dat het onmogelijk was geweest. Want daar zitten echt van die heftruckchauffeurs die zouden zeggen: "Wat, ben jij homo? Hier krijg je 'n klap".

Je zou gewoon op het bedrijf in elkaar worden geramd.

Wat zou een bedrijf kunnen doen om een beter klimaat voor homo's op het bedrijf te bewerkstelligen?

Dat gaat niet. Het heeft veel meer te maken met een mentaliteitsverandering.. Het is veel meer iets maatschappelijkers dan iets van één bedrijf. Verder als je iets wilt veranderen doen moet de homo zelf het initiatief nemen: een bedrijf zal dat nooit zelf doen.

JURKEN.

*Wat zou jij op het volgende zeggen?
"Homo's worden helemaal niet onderdrukt".*

Oh, dat heb ik nog pas geleden van de eigenaar van een homobar gehoord. Nou, ik vind het gewoon lulkoek. Want als ik homo ben, wat zou me tegenhouden om er zo voor uit te komen als een hetero dat doet. Op 't moment dat ik niet openlijk voor mijn homoseksualiteit uitkom, zullen ze me niet in elkaar slaan omdat ze me voor normaal, dus hetero aanzien. Als ik openlijk voor mijn homoseksualiteit uit kom, dan zal ik bedreigd en in elkaar geslagen worden.

Maar een hetero wordt toch ook niet elkaar geramd door een aantal homo's, omdat hij een trouwring draagt?

Mario Mieli schrijft ergens in zijn boek "Homoseksualiteit en bevrijding" dat er meer ervaring voor een man is in het gedurende een dag dragen van een jurk, dan een broek gedurende zijn hele leven.

Dat klopt heel zeker. Want als je je als man in vrouwenkleren hult, krijg je met heel veel problemen te maken. Ze zullen je in de eerste plaats vragen of je dat normaal vindt. In de tweede plaats zullen ze je vragen of je een flikker bent, omdat dat daar altijd mee geassocieerd wordt. Het grootste probleem voor die anderen zal zijn dat jij de rollenpatronen daarmee ter discussie stelt.

En jij, zou jij dit niet een keer willen proberen.

Ik heb er geen behoefte aan om met een jurk of rok te lopen. Ik voel me lekkerder met een lange broek. Een jurk da's mijn smaak niet.

En als ik nou zou zeggen dat dat maatschappelijk bepaald is. En dat je met deze opmerking nou juist weer jezelf konformeert aan normgedrag en dus aan rollenpatronen?

Kijk als een hetero tegen jou zegt: "Ik walg van jou omdat jij een homo-/biseksueel bent", dan zeg jij, en terecht denk ik, dat dat walgen van die ander maatschappelijk bepaald is. We zitten nou eenmaal in een homo-vijandige maatschappij.

Maar nu zeg je dat het afwijzen voor jou van jurkjes voor jezelf jouw eigen smaak is en niet maatschappelijk bepaald is, maar echt van je eigenlijke ik.

Maar je hebt smaak met een persoonlijke achtergrond en smaak met een maatschappelijke achtergrond. Wat die jurkjes betreft: da's gewoon mijn eigen smaak. Maar hoe dan ook, het COC is nog hard nodig.

HEM.

Het interview met Hem vindt een paar dagen later plaats. Ook in Venlo. Hij woont hier op kamers. Nog (HBO)-student, hopelijk straks weg uit Venlo (inderdaad geen al te leuke stad voor homo's). Hij spreekt met nauwelijks hoorbaar akcent (zijn ouders komen uit Zuid-Limburg) moeiteloos snel en met opgetrokken

knieën, zittend in zijn versleten vaal gele stoel met houten leuning. Ik netjes op de bank, eveneens versleten. Op de achtergrond kermt mevrouw Faithful een deuntje mee. Dochter van rijke ouders en zingend over die "working-class-hero"; behoorlijk tegenstrijdig, lijkt wel. Zo ook dit interview.

COMING OUT.

Je hebt gezegd dat je pas sinds een jaar jouw homoseksualiteit aksepteert. Je bent nu 21. Dat zegt natuurlijk heel veel. Om te beginnen zal een hetero het niet in zijn/haar hoofd halen om zijn/haar eigen (hetero-)seksualiteit te aksepteren. Maar jij hebt daar in feite moeilijkheden mee gehad. Dat geeft iets aan denk ik. En verder aksepteerde je "het" pas op je twintigste: vind je dat niet wat laat?

Nee, ik vond het precies op tijd. Ik heb wel altijd geweten dat ik flikker-ik gebruik dat woord altijd- was: hoe-wel, ik wist en voelde dat ik die gevoelens had, maar durfde het nog niet openlijk voor mezelf uit te spreken. Verder dacht ik vroeger er nog niet over na, over het hebben van een vriend. Daar was ik seksueel nog niet aan toe. Ik had het ook weggedrongen. Maar op een gegeven moment kom je daar toch niet onderuit. Je bent gewoon wat je bent en daar moet je mee zien te leven.

Hoe is jouw proces van coming out verlopen?

Nou, mijn gevoelens die had ik al in de wieg. In ieder geval denk ik dat ik ze altijd gehad heb. Op mijn vijfde had ik voor het eerst seksueel contact met een jongetje uit mijn straat, maar die wou gewoon doktertje spelen. Als vroeger Batman op de teevee was, dan vond ik al zijn assistentjes zo leuk. Later kom je er steeds meer achter dat er met jou iets aparts aan de hand is: Je bent anders. Ik zei tegen mezelf: "Het wordt tijd dat je je voor meiden gaat interesseren", maar daar interesseerde ik me niet voor.

Ik ervoer dit alles voor mezelf als een normale zaak. Ik had nooit anders ervaren.

En op mijn dertiende zei ik tegen m'n moeder: "Mam, ik ben een flikker". Zij reageerde in de zin van: "Nou, denk er nog maar eens over na, want je bent nog wel erg jong".

Ik dacht toen maar: "als zij het niet wil geloven, dan hou ik het wel voor mezelf". Ik wist het wel heel zeker! Ik hoopte ook dat het over ging. Ik had graag een vrouw en kindertjes.

Hoe kan dat nou: je vond je homoseksuele gevoelens zo normaal?

Ja, ik vond het ook wel normaal, maar ik dacht van "Goh, hoe moet dat nou over tien of twintig jaar? Anderen trouwen dan en hebben leuke bruiloften. Ik zag genoeg bruiloften en dacht telkens: "dat zal mij jammer genoeg nooit kunnen gebeuren". Dat vond en vind ik nu nog erg.

Hoezo, homo's kunnen toch wel kinderen hebben.

Ja, maar niet in traditionele zin. Ik kan mijn man niet bevruchten. Ik was best wel konservatief opgevoed: huisje, boompje, beestje, vrouwtje, kindertjes, auto voor de deur van een mooie eensgezinswoning.

Je kent het wel.

Nou, dat ging jaren zo door. Ik werd verliefd op jongens uit de klas. Dat was wel altijd spannend, maar het is nooit wat geworden. Er waren wel jongens die voelden ook wat ik voelde, maar die verdrongen hun gevoelens nog erger.

Er werd nooit over gepraat. Het was een groot taboe. Maar voor mij was 't heel normaal.

Langzaam werd ik ouder: achttien, negentien, en ik werd écht verliefd. Die jongen probeerde ik toen ook echt te versieren. Het lukte ook wel.

Hoe deed je dat?

Nou, dat gaat vanzelf. Je voelt aan of die ander ook zó is. Maar die ander durfde toen niet echt. Die durfde ook niet door te zetten.

Toen ben ik weggegaan. Ben gaan studeren. Ben behoorlijk (soft-)drugs gaan gebruiken en daardoor wat volwassener geworden. Door konstant stoned te zijn, ontwikkel je toch wel heel andere ideeën. Je denkt veel realistieser. Dat klinkt misschien wel vreemd, maar toch was het zo.

Ik ging voor mezelf de balans opmaken en kwam tot de konklusie: "Nou, je bent 'n flikker, maak er dan ook maar wat van, want je bent maar één keer jong, zet 'm op en zoek een leuke jongen". En dat heb ik gedaan. Ik ben naar Rotterdam gegaan. Ik had precies opgezocht waar die homo-

tenten lagen (een plattegrondje gekocht). Het ging allemaal vanzelf. Het was best wel een leuke belevenis. Echt zoiets van: "Kijk eens, ik ben niet de enige". Ja, dat vond ik heel fijn. Met mensen gepraat die ook zo waren. Maar het leven-tje ging door. Ik ging op een gegeven moment niet meer zo graag naar die homo-kroegen. Ik ging veel liever uit met de jongens uit mijn dorp. Seksueel gezien, maar ook verder, was ik er nog niet aan toe om me echt homo te voelen. Ik was best wel laat, eigenlijk.

Je hebt pas kort geleden definitief tegen je moeder -of ouders- gezegd dat je homo bent.

Tegen mijn moeder. Daarna hebben we er nooit meer over gesproken. Ik had al een paar maanden verkering met een jongen en dat ging best wel goed. We maakten allebei hetzelfde mee. En ik dacht: "Verdomme als hij mij straks maar niet voor is. Ik moet het het eerste verteld hebben thuis". Ik wilde het eerste er van af zijn. Ik vond het toch wel een rot gevoel, niet dat ik mijn ouders beloog, of zo. Mijn moeder had al eens eerder tegen me gezegd: "Goh, wat heb je het toch dik met die jongen. Ik hoor niets anders meer dan die jongen en vertel het me nou maar, want dan zit ik niet met die angst". Die vermoedde natuurlijk al wat. Toen ik het haar vertelde -ik lag toen ziek thuis, een uitstekende gelegenheid vond ik- schrok ze enorm. Ze had het helemaal niet verwacht. Het was niet zo'n prettige dag voor haar. Dat vond ik best wel zielig. Maar het was eigenlijk zieliger voor mij. Ze was heel bezorgd voor me, omdat de maatschappij homoseksualiteit niet aksepteert. Ze zei van: "Je kunt beter naar de dokter gaan een spuit halen".

Wat !!!

(lachend). Ja écht. Ze zei: "Ga maar met de huisarts praten, want die is zo goed". Ik zei: "Ja, maar het is geen ziekte". Dat besepte ze dan ook nog wel, maar toch kon ik maar beter met een meisje trouwen, want dat seksueel gedoe dat is toch niet zo belangrijk. Het gaat toch om vriendschap en trouw. Toen zei ik dat dat net zo goed kan bij jongens. Verder hebben we er niet meer over gepraat. Ik heb er ook geen behoefte aan. Als mijn moeder er al zo achterlijk over denkt.

En je vader?

Die heb ik het nooit verteld. Ik bespreek sommige dingen nooit met m'n vader. Dus als er iets te vertellen was dan vertelde ik het aan m'n moeder.

Waarom?

Nou, mijn vader is wel een prima vent, maar ik heb nooit met hem kunnen praten, dus kon ik het nou ook niet.

Dat homo's "het" het eerst aan hun moeder vertellen komt enorm veel voor. Hoe denk je dat dat zou komen?

Nou, mijn moeder heeft mij grotendeels opgevoed en daarom heb ik het haar verteld. Over seksualiteit wordt bij ons thuis niet gepraat.

Nou, in ieder geval, ik woonde al een paar jaar samen met een vriendin van me, puur vriendschappelijk. Wat je dan onder vriendschappelijk verstaan kunt. We konden soms elkaar wel de nek omdraaien en dat is vooral gekomen toen ik haar verteld had dat ik homofiel ben.

Ze vond dat in eerste instantie wel leuk, maar ze vond het zo leuk dat de hele klas het moest weten, daar was ik helemaal niet van gediend, omdat ik mijn seksuele gevoelsleven met diegenen die ik uitkies wil bepraten en niet met het hele publiek.

Daar kregen we toen grote heibel om. Ze chanteerde me toen ook: "Ik zal ze het straks wel eens lekker gaan vertellen".

En zo is ze nog steeds.

Ik kan daar heel slecht tegen.

Ik zou het niet leuk vinden als ze er op school achter zouden komen. Het is iets persoonlijks.

Een hetero gaat ook niet vertellen dat zij/hij hetero is?

Nou kijk, homofilie is een taboe en zal dat ook wel altijd blijven, denk ik, zolang het een minderheid blijft.

Is het een minderheid?

Ja.

Ik denk van niet. Homoseksuelen vormen wel een minderheid, maar homoseksualiteit niet. Daar valt misschien wel 95% van de bevolking onder.

Ja, inderdaad iedereen heeft wel eens homoseksuele kontakten gehad. Ik heb 't ook wel eens aan mijn moeder gevraagd, of ze wel eens gevreeën heeft, of zo met een meisje. Ze kreeg toen een heel rood hoofd en liep direkt de keuken in en zei (hoog stemmetje) "nee, dat heb ik nog nooit gedaan". Ik heb d'r nog nooit zo verlegen gezien.

Jij vermoed dat je moeder dat wel gedaan heeft?

Ja natuurlijk. Wie heeft dat niet gedaan? Dat hoort er gewoon bij. Het heeft ook veel met konditionering te maken, dat mensen eigen homoseksualiteit verdringen. Want in deze maatschappij is homoseksualiteit slecht en fout, dus zien ze of er maar vanaf of doen het toch, maar her- en erkennen het niet als zodanig. En dat heeft diepe invloeden. En zolang dat bestaat zal homoseksualiteit in de verdrukking blijven. Hoeveel COC's er ook moge zijn.

HET COC.

Je hebt het blad van het COC-Venlo, de Pink People (nr. 13) gelezen. Hoe vond je dat?

Voor zover ik het gelezen heb, best wel radikaal. Het was een recht-voor-z'n-raap-stijl geschreven blad. Dat vind ik goed. Het COC moet voor radikaliteit pleiten. Het moet geen brei-klupje zijn, maar moet echt strijden voor de integratie van homofielen in de maatschappij.

Als je dat radikaal zijn op jezelf zou betrekken?

Nou, ik betrek mij helemaal niet op 't COC, omdat blijkt dat binnen het COC behoorlijke meningsverschillen zijn. Hoe goed die vereniging verder ook moge zijn. Verder zou ik er om persoonlijke redenen niet lid van worden. Ik ben eigenlijk pas sinds een jaar in het leven -sinds een jaar pas aksepteer ik mijn homo zijn-. Ik heb nog een tijd nodig om te groeien, te ontwikkelen. Ik zie mezelf nog niet met borden over straat lopen van "help, ik moet bevrijd worden". Daar ben ik nog veel te laf voor. Van de andere kant vind ik het niet persé voor mij noodzakelijk om m'n homoseksualiteit naar buiten te brengen omdat ik altijd een beetje bescheiden ben geweest en ik heb nooit mijn mening

opgedrongen aan andere mensen. Alhoewel ik het COC in zijn totaliteit een goede zaak vind.

Is dat alles niet een beetje tegenstrijdig?

Ja, daarom wil ik er ook geen lid van worden. Ik vind goed dat het COC er is voor mensen die erin zitten. Voor mezelf niet. Ik denk dat veel mensen voelen dat ze onderdrukt worden en voelen dat ze gediskrimineerd worden.

Kun jij voorbeelden aangeven dat jij gediskrimineerd bent geworden?

Nee, omdat ik niet gediskrimineerd wordt omdat ik er niet openlijk voor uitkom. Zou ik er openlijk voor uitkomen, dan zal ik zeer zeker achter mijn rug om gediskrimineerd worden. Ook door mensen uit mijn direkte omgeving.

NICHTEN.

Ik moet niets van dat nichterige hebben. Van die theetantes, mietjes. Ik kan ze, nu nog, wel de nek omdraaien. Klinkt misschien wel heel diskriminerend, maar nichten zélf zijn ook heel diskriminerend. Ze zijn vaak heel huichelachtig, leugenachtig, griezels, die overal hun eigen belang in zoeken. Misschien ben ik ook wel zo, wie weet. In ieder geval zijn er maar weinig homofielen die ik sympathiek vind; waarmee ik bevriend wil zijn.

Je kunt alleen maar heel oppervlakkig met de meesten praten. Dat komt omdat homofielen mensen zijn die veel met zichzelf bezig zijn.

Dat ze zoveel met zichzelf bezig zijn komt omdat ze een bepaalde vrees hebben van "voldoe ik wel aan de verwachtingen die anderen van mij hebben?".

Een innerlijk karakter hebben ze niet.

Jij vindt je uiterlijk niet belangrijk?

Jawel, maar ik vind het innerlijk veel leuker. Wat heb je aan zo'n tante die met het nieuwste bloesje of parfum aan komt bengelen? Ik zie ze al (hij verhoogt zijn stem tot een piepstemmetje) "Oh, ik heb een nieuw bloesje" (dan weer aanmerkelijk lager), of zoiets. Verder totaal leeg. Je komt ze vooral tegen in die nichtenkitten. Verder zijn zij weinig geëngageerd. Het lijken me ondankbare fans voor het COC. Het COC is een goede zaak, maar ik denk dat je strijdt voor een leeg publiek, ondank-

baar. Want het is toch in die nichtenwereld van "ieder voor zich en god ook voor mij alleen".

RELATIES.

Hoe zie jij je toekomst?

Mijn ideaalbeeld zou zijn: samenwonen met iemand waarvan ik heel erg houd en waar ik de rest van mijn leven bij blijf, totdat we allebei doodgaan. Ik hoop dat het een hele leuke toekomst wordt. Maar wat ik veel meer om me heen zien, zijn die ouwe mannekes in die nichtenkitten, die helemaal alleen zitten, een beetje bezopen, je weet wel, heel triest. En jezelf als jonge flikker denkt dan, "wat doet die vieze ouwe kwijlerd hier", erg medogenloos. En daar heb ik best wel angst voor. Weet je, nou ben ik nog jong, en kan ik krijgen wat ik wil, want zo gehaaid ben ik wel (lacht).

Je bent goed arrogant.

Nee, maar ik sta telkens weer verbaast dat als ik iemand wil, ik die ook krijg. Maar als ik dan denk, zo'n oude man, helemaal alleen op zijn kamertje... Het is zo'n onzeker leven wat je dan leidt, vooral omdat je als homofiel niet kunt trouwen.

Dat is toch wel jouw ideaalbeeld, trouwen.

Ja, dat komt omdat ik op het moment zo verliefd ben. Maar trouwen is eigenlijk ook maar schijnheiligheid. Er zijn genoeg echtscheidingen, daar eigenlijk niet van, hoor. Maar, eh, flikkers doen onderling zo gemeen: da's haat en nijd, da's Dynastie ten top. Maar anderzijds, ik ben ook niet de makkelijkste om mee te leven. Ik ben wel van plan er iets van te maken.

Je hebt al een aantal relaties achter de rug, hoe was dat?

Nou, dat was allemaal even leuk, maar ik raak snel uitgekeken op iemand. Dat hebben flikkers onderling toch al heel erg snel. Ik ben vrij snel ergens op uitgekeken. Ik wil telkens iets nieuws, telkens weer weg, ergens anders naar toe. Erg rusteloos. Ook met mensen.

Terwijl je anderzijds toch een ideaalbeeld hebt van eeuwige liefde en trouw(en)?

Ja, maar als het zover is, dan gaat die partner altijd met mij mee.

Op het moment dat je een relatie had, dacht je toen wel eens: "Nou ben ik er"?

Nee, ik ben heel nuchter in dat soort dingen. Ik denk altijd dat het ieder moment afgelopen kan zijn. Ik ben een paar keer hard op mijn bek gevallen toen ik dacht dat ik er misschien wel was. Maar toen bleek het niet zo te zijn. Maar op die laatste jongen waarmee ik heb samengewoond was ik al na drie dagen kwaad. Hij hield zich niet aan afspraken, was heel asociaal ten opzichte van mij. Dat was ik niet gewend, want normaal ben ik heel asociaal (lacht). Ja, ik heb ook best wel met mensen gesold hoor, maar met mezelf laat ik niet snel meer sollen. Dus dacht ik al snel: "och jongen, stik maar", anderzijds dacht ik ook dat je het wel met iedereen kon uitmaken, maar dat ik er nu toch maar eens iets van moest maken. Dat heb ik toen ook geprobeerd, maar 't lukte me niet.

Je hebt toch nog dat ideaalbeeld zeg je van die prins en prins, samen op die witte schimmel, rijdend naar die einder waar de zon langzaam onder gaat en meer van die bla-bla.

Maar anderzijds, de praktijk die veel anders is. Zou je dan niet je ideaalbeeld bij moeten stellen? Of blijf je wachten op die ideale prins?

Nou, daar wacht ik niet op. Die komt vanzelf. Ik heb ook niet een ideaalbeeld. Als iemand mij wat doet, ook al heeft-ie een bochel, dan pak ik die. En dan wil ik daar wat mee opbouwen. Ik heb geen ideaalbeeld van mijn partner, ik pak hem zoals hij is.

Dat is mij eerlijk gezegd te clichématig.

Nou het is hetzelfde als je verliefd wordt op iemand, die is dan gewoon zo. Later begin je je wel te ergeren omdat hij niet precies voldoet aan je verwachtingen, maar dat moet je maar aksepteren. Jijzelf bent ook niet zoals hij, die ander, dat wilt. Maar je moet 't gewoon proberen, het gaat vooral om vriendschap.

En seksualiteit is daaraan ondergeschikt?

Ja.

Hoe zit het dan met monogamie en vreemdgaan?

Nou, ik vind vreemdgaan best wel leuk, maar dat is van geval tot geval anders. Als ik verliefd ben, gek ben op iemand, dan zou ik niet vreemd gaan en dan eis ik dat ook van hem. Hou ik gewoon van die ander, en hij ook van mij en ik ga vreemd, dan mag hij dat natuurlijk ook. Dat zijn gewoon afspraken die je met elkaar maakt: in principe houd ik niet zo van vreemd gaan.

HOMOSEKSUALITEIT EN WERKSITUATIE.

Je hebt vanuit je opleiding ook iets te maken met personeelswerk. Er is een onderzoek gedaan naar diskriminatie door personeelsfunktionarissen (uit: Rapport Meningen over Homosexualiteit deel III; problemen van homofielen in beroepssituaties); hieruit bleek dat homofiele sollicitanten vrijwel zeker werden afgewezen wanneer hun homofilie bekend was. Voor leerkrachten gold bovendien dat 'n tijdelijke aanstelling vrijwel niet werd verlengd of omgezet in een vaste aanstelling, wanneer homofilie bekend was. Dat is een konklusie van dat rapport. Wat denk je, is dat overdreven?

Ik kan me dat heel goed voorstellen. Tegenwoordig is er ook nog eens zo'n enorm aanbod van werkkrachten, nou dan kan je gemakkelijker een normaal iemand nemen, en niet iemand met een sub-kultuur. Voor veel heteroseksuelen is homoseksualiteit en homoseksuelen een weinig vertrouwd iets: ze hebben er erg weinig mee te maken. Als ze er meer mee te maken zouden hebben, dan zouden ze homo's minder snel afwijzen, veroordelen.

Stel, jij bent personeelschef, ik kom bij jouw bedrijf solliciteren en ik kom daar met een roze driehoek op en jij weet wat dat betekent: wat zou je dan zeggen?

Ja ik zou er over beginnen te vragen: Zo van vertel eens iets over die roze driehoek, waarom kom je er zo openlijk voor uit en denk je dat andere mensen je zo zullen akseptereren in een groep? Denk je dat dat problemen zal opleveren?, enz.

Een gewone personeelschef zal snel denken dat zo iemand niet in een groep zal passen.

Anderzijds moet je -als personeelschef- je wel afvragen of zo iemand in een groep te handhaven is. Ik heb echter geen beslissingsbevoegdheid, ik adviseer

alleen maar.

Maar je hebt toch ook een bepaalde verantwoordelijkheid als personeelschef?

Maar degene die boven je staat neemt uiteindelijk de beslissing.

*(Ik vertel nu het verhaal van Ted en de situatie op zijn werk).
Wat vind je daarvan? Is het goed om in je werksituatie voor je homoseksualiteit uit te komen?*

Ik ben er eerlijk gezegd nog niet uit. Anders had ik het zelf ook al wel gedaan. Ik denk dat het voor betreffende persoon heel goed is, maar van de andere kant denk ik: "Is hij niet te erg geobsedeerd door dat ene?" Zo van: "Ze moeten het weten". Ik vind het heel erg dat voor Ted een aantal deuren definitief zijn dichtgegaan: zo leer je mensen wel pas echt kennen. Maar van de andere kant denk ik dat hij teveel met zijn eigen homoseksualiteit bezig is. Het zal ook maar een bepaalde periode zijn. Hij zal er wel weer overheen komen.

Ik zelf zou het nog niet kunnen. Misschien komt dat nog wel. Voor mij persoonlijk, voor mezelf, zou 't best een bevrijdend gevoel kunnen zijn. Je eigen ik laten zien. Maar ik ben niet sterk genoeg om me tegen gesloten deuren te verzetten. Nog niet, maar misschien komt het nog wel.

Vind je het af te raden om een roze driehoek te dragen?

Hoe meer openheid er komt, hoe beter. Af te raden is het voor mezelf nooit. Maar sommige mensen zijn er niet sterk genoeg voor. Het lijkt me verschrikkelijk als er in een keer heel veel deuren voor je dicht gaan, dan besef je pas wat voor een schijnmaatschappij dit is: in wat voor een rotmaatschappij je zit. Want je speelt in feite de hele tijd een rol, als je dan je eigen ik laat zien wordt je in elkaar gemept. Ik zou daar zelf niet tegen kunnen.

Als iemand met een "hogere" functie openlijk voor haar/zijn homoseksualiteit zou uitkomen, zou dat niet een steun kunnen zijn voor "lager" geplaatsten?

Mensen die hoog in de top zitten, die denken niet aan anderen. Die maken wel uit wat goed voor hen zelf is. Flikker betekent zwak. Je laat je zwakte zien en daarop kunnen ze jou pakken.

Geloof dus maar niet dat zo'n directeur zijn zwakte laat zien.

OPMERKINGEN.

Wat mij het meeste opviel waren de tegenstrijdigheden. Enerzijds zeggen dat de relatie met de ouders goed tot zeer goed is, anderzijds openlijke afwijzing van homo/biseksualiteit en er helemaal niet over praten. Misschien geven Ted en Hem wat dit betreft teveel sociaal-wenselijke antwoorden ("je behoort toch 'n goede relatie te hebben met je ouders"). Antwoorden die in ieder geval haaks op de werkelijkheid staan.

Verder tegenstrijdig, niet konsekwent woordgebruik: homofiel, nicht, flikker, homoseksueel. Ik denk dat er enorme verschillen tussen deze begrippen zijn: homofiel wordt vaak gebruikt bij de coming out (het vertellen tegen ouders), het is een wat verzachtende term. Ze wordt dan ook vooral in pastorale kringen gebruikt. Homoseksueel daarentegen legt misschien wel de vinger op de zere plek: de homo-seksualiteit ("dat twee mannen, twee vrouwen, van elkaar houden, allez, dat gaat nog, maar "het" met elkaar doen, bah!"). Dan termen als nicht, flikker en miet (pot, poot, enz.). Gemaakt door de hetero's als scheldwoord. Overgenomen door homo's enerzijds om zich af te zetten tegen die "nichten" (verwijfde mannen) en die "potten" (manwijven), dus dan door homo's zélf duidelijk negatief gebruikt, anderzijds door homo's voor zichzelf, als positieve benaming "een trotse poot of pot". Daarnaast staat eigenlijk weer het begrip "flikker": hier wordt vooral door radikale, maatschappij-kritische actiegroepen inhoud aan gegeven. Je bent dan niet alleen een trotse homoseksueel: nee, je vindt het fijn en goed om "vies", "pervers" en "abnormaal" te zijn; je hebt schijt aan de bestaande hetero waarden en -normen. Je wilt categorieën als mannelijkheid en vrouwelijkheid bewust doorbreken: je opmaken als man, en jurkjes aan enz. Wat dat betreft vallen zowel Ted als Hem dus niet in de categorie "flikker".

Wat opvalt is dat beiden tamelijk laat (vergeleken met hetero's) seksuele contacten hebben (behalve dan misschien op zeer jonge leeftijd) en laat tot relaties en/of seksuele ontplooiing komen.

Je ziet dan ook vaak dat als homo's net naar buiten getreden zijn, heel snel een relatie aangaan en die gaan dan ook snel weer uit, vaak. Ze hebben vele relaties achter elkaar, vele wisselende (seksuele) contacten. Maar wat wil je, als je een belangrijk deel van je leven -jeugd/pu-

berteit, enz- niet hebt kunnen experimenteren? Anderzijds, naast die wisselende contacten/relaties, toch vast blijven houden aan die door de heteromaatschappij ingepompte gezinskathedraal (het gezin is toch wel het hoogste wat je kunt bereiken, dan ben je "er", dan ben je gelukkig!), terwijl:

- a. de eigenwerkelijkheid anders is,
- b. de werkelijkheid van de hetero-gezinnetjes ook totaal anders is (luister maar eens naar de vrouwenbeweging, de echtscheidingscijfers, het aantal verkrachtingen binnen het huwelijk, enz.).

En dan de diskriminatie: Bij beiden komt min of meer naar voren dat je pas gediskrimineerd wordt als er openlijk voor homoseksualiteit uitgekomen wordt.

Ik denk dat dat niet helemaal klopt. Er vindt namelijk al een enorme hoeveelheid diskriminatie plaats vóór de feitelijke "coming out": in de opvoeding.

Deze is geheel en al ingesteld op heteroseksualiteit en wij als homo's hebben ons nooit of zelden kunnen spiegelen aan dat aap-noot-hetero-mies-alfabet, de schoolboekjes, de jongens(!)boekjes, de meisjes(!)romannetjes. Wij werden er vaak op pijnlijke wijze aan herinnerd dat het toch wel tijd werd voor dat -natuurlijk hetero- vriendje of vriendinnetje (vriend - vriendin). En als we dan iets te horen of te zien krijgen over andere homo's dan is dat -natuurlijk- negatief. En dan het eindelijk bekennen: want dat is het. Je staat voor de heterorechtbank en bekend schuld: "Ik ben niet zoals jullie denken, ik ben homofiel".

Deze ene zin, daar heb je jaren en jaren met pijn en moeite voor moeten oefenen. Je hebt nog soms wel eens geprobeerd normaal te worden, maar dat lukte niet. En wat is vaak de eerste reactie: de moeder wordt emotioneel, gaat vaak huilen (openlijk of stiekum) en vindt het toch wel erg (want de maatschappij... enz.). De vader (als je het hem tenminste vertelt, hij is niet je opvoeder, vaak): "Och, denk er nog maar eens over na". Die neemt je gewoon niet serieus (zou hij ook stiekum janken?).

Volgens mij is dit ook allemaal diskriminatie, alleen niet openlijk.

Wat verder opvalt is het zogenaamd in bescherming nemen van homo's. Dat doen de moeders ("ik aksepteer het wel, maar de maatschappij niet, dus doe maar niet opvallend"). De personeelschefs ("Zou je als openlijk homoseksueel wel passen in de werkomgeving?"). En jezelf ("Ja, ik moet als homo niet opvallen"). Zo wordt de schuld van homo-diskriminatie terug-

gespeeld naar de homo's ("moeten ze maar niet zo opvallen"), terwijl de schuld bij de hetero(-maatschappij) ligt want zij diskrimineren óns.

Hetzelfde zie je bij verkrachte vrouwen: "Moeten ze er maar niet zo uitdagend bijlopen. Ze lokken het toch zelf uit". Niet de verkrachter, of de mannenmaatschappij krijgt de schuld, maar het slachtoffer zélf.

Ik denk dat er nog veel werk te doen is voor het COC: met name binnen de homokringen wat de bewustwording betreft.

We hebben nog veel te vaak de ideeën en handelwijzen van degenen die ons diskrimineren. We gaan het zelfs soms voor onze onderdrukkers opnemen, ons afzetten tegen radikale flikkers.

Als je ziet hoe negatief emotioneel vaak gereageerd is door met name ook homo's op het artikel van René uit de vorige Pink People, dan geeft zoiets te denken. René heeft ze, denk ik, op iets heel wezenlijks geraakt: de onderdrukker in zichzelf!

GEEN GROTERE VIJAND VAN DE VRIJHEID DAN EEN GELUKKIGE SLAAF!!

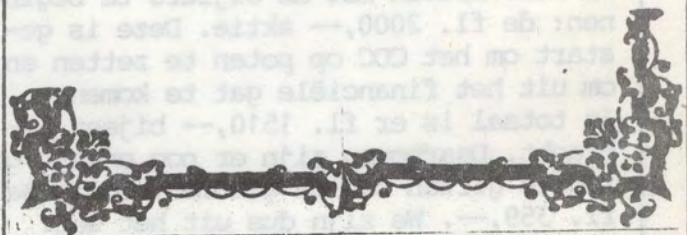
BAR - DISCOTHEEK - CLUB **LES AMIS**

Stalbergweg 19 Venlo Tel:077-44441

Open van 21.00 tot 2.00 uur

Weekends 21.00 tot 3.00 uur

's Maandags gesloten

B1

Cinema®

NON STOP FILM-
VOORSTELLING

VIDEO GAY MOVIES

Alle dagen open van
9.30 - 23.00 uur.

Elke week nieuwe
AMERIKAANSE
films

B1

Cinema

PUTTE (Ned): Antwerpsestraat 56
(t.o. TERVO supermarkt), 01645 3408
EINDHOVEN: Nieuwstraat 5, 040-451269
's HERTOGENBOSCH
Vughtstraat 89, 013-432501
AMSTERDAM: Reguliersbuisjes, 020-239546

PORNO VIDEO

V.H.S.
Beta

49,-

Cockringen
Sexy Slips
T-shirts
Super 8 Films
vanaf 20,-
Poppers

Sex Shop Hoogstraat 11 Venlo

VAN ACHTER DE BESTUURSTAFEL.

(Jos Karis).

Na een tijdje van vergaderingen, activiteiten en akties is het weer eens nodig om de buitenwacht in te lichten. Aangezien ik de penningmeester van het COC ben, zullen er ook enkele cijfers het licht zien.

Financiën:

Om maar meteen met de cijfers te beginnen: de fl. 2000,-- aktie. Deze is gestart om het COC op poten te zetten en om uit het financiële gat te komen.

In totaal is er fl. 1510,-- bijeen gebracht. Daarboven zijn er nog enkele gerichte giften binnen gekomen, in totaal fl. 359,--. We zijn dus uit het gat. Maar houden we het zo?

Het is in 1984 de bedoeling dat uit onze sooswinst alle huisvestingskosten worden vergoed. In de maanden oktober en november 1983 was de winst niet voldoende om de lasten te dekken, in december 1983 en januari 1984 zag het beter uit.

We hielden zelfs over, al was 't niet veel.

Het goede resultaat in januari is te danken aan het succes van het swingfeest.

In februari is het swingfeest niet zo best gelukt, vandaar weer een negatief resultaat, zelfs het geslaagde videofestival mocht daarbij niet baten.

Vandaar nu alweer de oproep: **BLIJF HET COC STEUNEN**, we hebben het hard nodig.

Het kan via giften, maar let op het gironummer 5547187, of door het kopen van steunkaarten ad. fl. 5,-- die te verkrijgen zijn bij COC-leden.

Aktiviteiten binnen het COC:

Wat is er zoal gebeurd in de Keullerstraat? Het videofestival. Zoals gezegd werd het goed bezocht, op beide dagen. Misschien zijn er mensen die nog video's hebben m.b.t. het thema homoseksualiteit. Neem dan contact op met de soosgroep. Een simulatie-avond met als doel mensen weerbaarder te maken tegen uitingen van

agressie. De avond werd als zeer leerzaam beschouwd en men gaat ermee door. Een nieuwe avond is al gepland.

Vorbereidingsvergadering pornografie. Uit deze vergadering zijn een tweetal diskussie-avonden gerold. Op 8 maart ging men naar de B1-bioscoop in Roermond voor een zogenaamde "case-study", waarna een diskussie volgde.

Op 9 maart werd de diskussie vervolgd met vrouwen- en mannenemancipatiegroepen. Het COC is van plan in de toekomst vaker en hechter te gaan samenwerken met andere emancipatiegroepen in wat je onze gezamenlijke strijd tegen de heteronorm kunt noemen.

De stadsgroep Roermond is door de gemeente Roermond niet opgenomen in het Sociaal Cultureel Plan. Ze krijgen zodoende ook geen subsidie. Hiertegen loopt een procedure.

De meest recente informatie over de activiteiten binnen het COC kun je voortaan vinden in de NIEUWSBRIEF. Nummer 1 is al uit!

Aktiviteiten buiten het COC:

De diskussie binnen het Anti-Fascisties Platform tussen het COC en de Turkse jongeren is niet zo verlopen als wij wensden. De homoseksuele Turkse jongen, die wij via het landelijk bestuur hadden uitgenodigd, durfde de konfrontatie met de VIMGD in Venlo niet goed aan. Verder bleek dat de Turkse jongeren moeilijkheden kunnen krijgen binnen hun gemeenschap als het COC alleen akties voor de jongeren zouden steunen.

De algemene plaatselijke verordening van de gemeente Venlo:

In een brief die wij het college van B&W gestuurd hebben, stonden vragen over het zich niet langer dan 5 minuten mogen ophouden in urinoirs en het opnemen van het artikel dat homo's niet geweerd mogen worden uit kafe's en restaurants.

Op deze vragen is geen enkel antwoord gekomen.

Wat het gemeentelijke vergunningenbeleid betreft, dat het COC aangekaart heeft; er zal een negatief advies uitgaan aan het college, dat waarschijnlijk gevolgd wordt. Geen verandering dus.

Er gaat een protest uit van het COC tegen het stopzetten van de rijksbijdrageregeling emancipatiewerk. In Venlo is er nog weinig emancipatiebeleid. Dit zou dus kunnen betekenen dat Venlo maar helemaal niet begint. Dat kan een gevoelige klap betekenen voor de vrouwenactiviteiten binnen het COC.

-->

Deze rubriek is eigenlijk (en dat blijkt!) te klein om alle activiteiten weer te geven.

Heb je interesse, of wil je meer weten over het COC, neem dan contact op met één van de COC-mensen.

RIJKSUNIVERSITEIT UTRECHT.
BUREAU VAN DE FACULTEIT DER SOCIALE WETENSCHAPPEN (INTERFACULTAIRE WERKGROEP HOMOSTUDIES).

OPROEP...

In het kader van een onderzoeksopdracht van het COC wordt door de Werkgroep Homostudies Utrecht een onderzoek verricht naar HOMOSEKSUALITEIT EN OUDERSCHAP.

Hiervoor worden homoseksuele vrouwen en mannen die op een of andere wijze het ouderschap uitoefenen (of van plan zijn dit te gaan doen) vriendelijk verzocht te reageren, om zodoende de wensen, ideeën en problemen die hieromtrent bestaan te inventariseren. Men kan hiervoor bellen 010-141555 (di t/m do van 9.30 - 17.00 uur) of schriftelijke reakties sturen naar COC-HO, Postbus 768, 3000 AT Rotterdam (tot eind april).

Politieke vorming van vrouwen

"Koesteren en kostwinnen" is het eerste deel uit een serie werkboeken die gebruikt kunnen worden bij politieke vorming van vrouwen. Het geeft veelzijdige informatie rond het thema "herverdeling van betaald en onbetaald werk".

Ook worden een aantal oefeningen gepresenteerd die door de schrijfsters Lies Peels en Ellen Brugmans, zelf ervaren trainsters van begeleidsters van vrouwengroepen, uitvoerig zijn getest. De overtuiging dat macht en betaalde arbeid samenhangen en dat beide eerlijker tussen vrouwen en mannen moeten worden verdeeld, is het politieke uitgangspunt van het boek. De schrijfsters verbinden politiek met het persoonlijke leven van vrouwen. "Wij zouden willen dat door de oefeningen en de informatie in dit werkboek vrouwen inzicht krijgen in de manier waarop politieke besluiten invloed

op hun levens hebben én in de manieren waarop vrouwen invloed op politieke besluiten kunnen uitoefenen".

In de door de schrijfsters gepropageerde vorming van vrouwen wordt veel aandacht besteed aan bewustwording en weerbaarheid op zowel het persoonlijke, maatschappelijke als het politieke nivo.

"Eerst moeten we de strijd met onszelf aangaan, vechten met onze eigen schuldgevoelens. Daarna komt de knok met onze partners en onze omgeving.

Vervolgens de strijd met de maatschappelijke opinie en tenslotte moeten we politieke eisen over herverdeling van betaald en onbetaalde arbeid op de agenda van de politieke partijen zien te krijgen".

De oefeningen en tips in het werkboek benadrukken de samenhang tussen de drie nivo's. Daarnaast worden de eigen akcenten van ieder nivo afzonderlijk duidelijk gemaakt.

Het werkboek "Koesteren en kostwinnen" kost fl. 8,-- (excl. verzendkosten) en is telefonisch te bestellen bij de Stichting Burgerschapskunde, telefoon 071-899272.

VROUW EN KRACHT.

Vormingscentrum Drieklank-Vredeveld verzorgt van 18 tot 20 mei de cursus Vrouw en Kracht voor vrouwen die aan de slag willen met het versterken van eigen mogelijkheden en krachten. Tijdens de cursus kan een keuze gemaakt worden uit drie thema's, te weten: het vergroten van eigen kracht door middel van spiritualiteit: het vergroten van eigen kracht door middel van beweging: en het ontwikkelen van eigen kracht door persoonsgericht werken met therapie (FORT en gestalt). Daarnaast zijn er mogelijkheden voor massage, meditatie en creativiteit.

Prijs fl. 120,--

Inlichtingen en aanmeldingen:
Vormingscentrum Drieklank-Vredeveld,
in Zeegse.
Telefoon 05921-1948.

ORPHEUS AFD. LIMBURG.

WERKGROEP VOOR HUWELIJK EN HOMOSEKSUALITEIT.

"LUCTOR ET EMERGO".

*ik worstel en kom boven.
kom ik boven?*

Er is in de loop van de tijd heel wat afgeschreven en gedacht over de ontwikkeling van de mens.

Vooral de psychologie heeft een naam hoog te houden op dit terrein.

De gebruikelijke indeling in fasenperiodes, die de mens doormaakt om tot volwassenheid te "geraken" is voor velen de leidraad voor het kunnen begrijpen van die (nog jonge) mens.

Boeken zijn volgeschreven over de baby, de peuter, de kleuter, het lagere schoolkind, de puber, de adolescent, de volwassene. Elk zichzelf respekterend dames- of familieblad stopt regelmatig opvoedings- en psychologieachtige onderwerpen in de veelgelezen rubrieken.

Want, Margriet weet raad en Libelle weet het beter. Psychologen en pedagogen kunnen hun schrijftalent botvieren in "Ouders van Nu".

Wat mij vaak opvalt is dat al deze schrijvers en schrijfsters wetenschappers en allen die studie maken van de ontwikkeling van mensen, de meeste fasen die een mens doormaakt vrij nauwkeurig kunnen omschrijven, behalve... de volwassenheid.

Groei en ontwikkeling is bij een baby, een peuter en een kleuter, bij wijze van spreken, in centimeters uit te drukken. Veel ouders houden de ontwikkelingsvorderingen van hun kroost nauwgezet bij in fraai geïllustreerde plakboeken en foto-albums. Op school worden bepaalde "groeimomenten" in cijfers uitgedrukt.

En op een gegeven moment is het kind lichamelijk volwassen. Het kind begint een beetje uit de verf te komen als volwassene.

Maar wat is eigenlijk volwassenheid? Als je het woord letterlijk gaat vertalen, dan klinkt er iets in door van "tot volle wasdom gekomen zijn" en van "volgroeid" zijn. En als je niet oppast dan zou je kunnen denken: "Zo, dat was het dan, mijn kostje is gekocht", "ik ben volwassen, ik ben een man, een vrouw geworden (ik kan aan voortplanting doen), ik heb een baan gekozen, een partner en een eigen huis".
Af is af.

Het is nog slechts een kwestie van verder uitdiepen, hier en daar de scherpe kantjes eraf slijpen, maar veel spektakulairs komt er niet meer.

Nu weet iedereen wel beter. Immers je bent nooit te oud om te leren, zegt 't spreekwoord. En in het vormingswerk spreekt men al jaren van de noodzaak van de "education permanente" (blijvende en verder voortgaande vorming en ontwikkeling van volwassenen).

Maar toch. Er gaat van het woord volwassenheid in de zin van "ik ben klaar, ik heb m'n identiteit gevonden en ik weet wat ik wil" een magiese werking uit: de grootste en belangrijkste ontwikkelingen maak je toch vóór je 21e levensjaar door. De wet laat de volwassenheid bij 21 jaar beginnen. De bekende psychiater-arts Freud benadrukte het belang van de eerste levensjaren van het kind. Deze zouden van allesoverheersende invloed zijn op "hoe je als volwassene uit de verf komt". Verzochtingen als "wanneer word ik nu eindelijk eens volwassen" verraden enigszins dat je het volgens het boekje al lang had moeten zijn. Orpheus-mensen zijn allemaal (tenminste voorzover ik weet) boven de 21 jaar. Mag je van mannen en vrouwen, waarvan sommigen pas na jaren huwelijk hun homofiele gevoelens toe durven laten zeggen dat het "laatbloeiers" zijn, of "verlate volwassenen"?

De omgeving benadrukt dit vaak wel: Onbarmhartig wordt je in de schoot geworpen waarom je indertijd in vredesnaam getrouwd bent.

Met andere woorden: "Je had toch kunnen weten dat...". Achter dit alles zit de niet uit te roeien gedachte en wens dat een mens op een gegeven moment zijn of haar leven kan begrijpen en overzien. Je moet weten wie je bent als je bijvoorbeeld een partner kiest, want je bent volwassen. Oud en wijs genoeg. Lieve mensen, we zitten op een dood spoor.

En diep in ons hart weten we dit ook wel.

We weten toch ook dat de Ster-reklame ons niet het ware leven voorhoudt. Toch worden we erdoor beïnvloed.

Ons bewustzijn reikt niet verder dan het bewustzijn dat we op een bepaald moment hebben. Eigenlijk kunnen we niet zo erg veel verder kijken dan onze neus lang is.

Omdat ik in mijn jeugd nooit met positieve gedachten over homofielen ben opgevoed, omdat ik nooit homofielen van dichtbij meemaakte (ze waren er natuurlijk wel, maar je wist meestal niet dat ze er waren) kwam het absoluut niet in mijn bewustzijn op dat een man ook wel eens een relatie met een andere man zou kunnen aangaan. Laat staan, dat ik dat zelf zou kunnen gaan beleven. Ik kende slechts het schema man-vrouw.

Het is mij in alle mogelijke kleuren geschilderd. Niet bewust, maar als vanzelfsprekend ingebouwd. Mijn bewustzijn reikte niet verder dan: "Een man trouwt een vrouw". Er was een hele worsteling voor nodig om dit schema binnen mezelf de doorbreken. Gevoelens moeten gewekt worden, ook van buiten af.

Ik kan me nu verbazen over wat ik toen dacht. Laatst vond ik een opstel van mijn middelbare schooltijd. Het ging nota bene over homoseksualiteit. Ik schrijf over homo's als over mensen die kilometers van mij vandaan wonen. Mijn bewustzijn was gesloten voor: "Ik ben homo". Wél: "Zij zijn homo". Het schrijven erover betekent natuurlijk wel het begin van het optrekken van een dikke mistlaag. Ik schreef toch niet zomaar over homoseksualiteit, zo denk ik nu.

Het is onmogelijk mezelf voor te stellen hoe ik over een tijd zal denken en voelen. Misschien kijk ik op het heden terug met een "hoe is het mogelijk dat ik toen zó dacht!".

Misschien glimlach ik om kortzichtigheid. Net zoals de mensen zich een eeuw geleden niet konden voorstellen, dat we op de maan zouden landen (behalve misschien een helder figuur als Jules Verne). Zo kunnen wij ons niet voorstellen (= beleven), hoe we over bijvoorbeeld vijf jaar zullen denken en voelen.

In het maatschappelijk- en welzijnswerk gebruikt men voor de menselijke ontwikkeling vaak de term "groei". "Ben jij al gegroeid?". "Ja, ik groei erg hard de laatste tijd".

Groei gaat niet zonder worsteling. Worstelaar zuchten en zweten heel wat af. Orpheus-mensen groeien zeer zeker. En ze

zuchten en zweten wat af!
Soms denk je ook dat je helemaal niet groeit, maar dat je eerder kleiner wordt of stilstaat.

Rommelen in de marge, kleinschalig en zielig geklungel. De buitenwereld helpt menigeen dit gevoel nog eens te versterken ook.

Groei is voor jezelf niet altijd merkbaar. Vrienden moeten je er soms op attent maken.

Die moeten dan overtuigen, omdat de betrokkene het zelf niet gelooft.

Vaak zie ik alleen maar de worsteling en geloof ik niet dat dát nou juist wel eens het begin van de groei zou kunnen zijn!

Een kind dat z'n melktandjes verliest en z'n echte gebit krijgt, heeft daar vaak last van.

Een puber met z'n snel groeiende ledematen, worstelt met zijn houding.

Geen vrouw baart zonder worsteling haar kind.

Bomen kunnen pas nieuwe bladeren krijgen, als de oude er afgevallen zijn.

Het kunnen akseptereren van de levensworsteling is de beste konditie tot groei.

Ik hoop dat ieder van ons een beetje bovenkomt.

Wilfred.

AKTIE IN GRONINGEN, 03 MAART 1984.

Terwijl het Zuiden van Nederland zich in het Carnavalgewoel stortte, kwamen er in Groningen-stad een aantal radikale potten en flikkers bijeen om te praten over radikale flikker- en pottenstrijd. Ik was al 'ns eerder in Eindhoven bij zo'n weekend geweest en zodoende raakte ik er in Groningen ook weer bij verzeild. De zaterdag van het weekend riepen we uit tot aktiedag. We hebben 's morgens bedacht wat we wilden doen en 's middags meteen alles ten uitvoer gebracht. Het werd een tocht door de stad met verschillende aktiepunten.

In een vrolijke stoet trokken we naar de markt. Hier vond onze eerste aktie plaats. Twee potten gingen bij het zogenaamde Jezus-kraampje, een kraam van een of andere godsdienstige groepering, informatie vragen over homoseksualiteit. Afgesproken was dat als deze informatie hen niet zinden, wij gewenkt werden en dit ongenoegen zouden kenbaar maken. Zoals verwacht, konden we snel in aktie komen en in een mum van tijd zat het kraampje onder de stickers, driehoeken en gespoten teksten.

Vervolgens dóór naar V&D. De flikkers gingen jurken passen en de potten gaven hen advies.

Dit trok heel wat bekijks.

De bedrijfsinspekteur kwam ook samen met een stille winkelbediende: ze waren niet erg te spreken over al die flikkers in jurken. Een paar potten gingen met hun in diskussie.

"Als we toch niets kochten, konden we maar beter weggaan. Bovendien moest kleding gepast worden in pashokjes".

Verder naar de lingerie-afdeling en de pashokjes. Nu werd het menens, de bedrijfsinspekteur werd kwaad en gaf iemand een ram met de deur van het pashokje. Het was nu onomwonden:

"Jullie mogen géén kleding passen in V&D".

Dat pikten we niet. Náár de klantenservice.

Iedere flikker diende een klacht in en

de aktie bij V&D was beëindigd.

't Volgende op het programma was de winkel van de Pinkstergemeente.

Ook hier zouden we stickers gaan plakken in homovijandige boeken.

Onderweg hier naar toe kwamen we nog langs 'n fotohandel met in de etalage een staaltje van hetero-terreur:

Een trouwfotoreportage. Daar gingen dus twee driehoeken overheen.

Wij weer verder.

Toen, in dezelfde straat nog, kwamen er twee agenten in een Volkswagen aanrijden die bij ons stopten.

Iedereen probeerde zo snel mogelijk zijn spuitbus kwijt te raken. Een potlukte dat niet en de twee agenten wilden haar arresteren. Daar waren wij het niet mee eens. 'n Aantal potten dromden om Eef heen om zo de arrestatie en het meenemen van Eef te beletten.

Na wat gesjor trok een van de agenten zijn wapenstok, de andere agent kon z'n kollega niet meer in de hand houden en er ontstond een rel. De flikkers mengden er zich nu ook in. Al snel kwamen er twee motoragenten bij met veel plezier in het meppen en even later nog een busje met twee andere meppende agenten.

Uiteindelijk werden er vier potten meegenomen. Eén daarvan werd meteen op het politieburo weer vrijgelaten. De andere drie hebben we om 't uur in hun cel ondersteund door lawaai te maken voor het politieburo.

Ze kwamen na 6 uren vrij!

Het laatste punt van onze tocht als er geen rel was uitgebroken, zou de omroepinstallatie zijn geweest.

Het geluid van deze installatie is over de hele stad te horen. We wilden proberen binnen te dringen en de historische woorden uitspreken:

"Dames en heren, vandaag is Groningen tot potten- en flikkerstad uitgeroepen. Willen alle hetero's de markt verlaten". Dat is er dus niet van gekomen.

Toch denk ik dat het een goede aktie was, ondanks de rel.

Evengoed uitvoerbaar in Roermond of Venlo!

Er is een video van het weekend gemaakt. Hopelijk kan die ook nog eens hier vertoond worden en ons inspireren tot een soortgelijke aktie: "Flikkers en potten manifesteren zich in de stad!"

Marieke Kroneman.

COC STADSGROEP ROERMOND !!

In de Gay-krant Roermond, uitgebracht in januari jongstleden stond een artikel van Dennis onder de titel: COC-Roermond??

Naar aanleiding van dit stuk willen wij, de COC-stadsgroep Roermond het een en ander uitleggen over onze groep.

Ten eerste de doelstelling: deze is het vrijmaken van homoseksualiteit bij vrouwen en mannen. We nemen aan dat iedere homoseksuele man of vrouw het hiermee eens kan zijn. Echter over de middelen om dit doel te bereiken zijn de meningen, blijkt nu wel, verdeeld. De middelen die het COC wil gebruiken zijn:

1. Mensen bewust maken van hun eigen homoseksualiteit middels voorlichting.
2. Het positief waarderen van het uiten van je eigen homoseksualiteit en die van anderen.
3. Mensen weerbaar maken tegen onderdrukking van homoseksualiteit.
4. Het actief bestrijden van de opgelegde heteronorm in de maatschappij. toelichting: met "hetero-norm" wordt bedoeld dat de maatschappij heteroseksualiteit en alles wat daarmee samenhangt goedkeurt en bevordert, terwijl homoseksualiteit en alles wat daarmee samenhangt wordt afgekeurd en onderdrukt.
5. Het bevorderen van samenwerking van groepen mensen die de heteronorm willen uitbannen.
6. Het bevorderen van samenwerking met groepen mensen, die zich verzetten tegen soortgelijke vrijheidsonderdrukkende normen, zoals met betrekking tot man/vrouw-rolpatronen en met betrekking tot seksualiteit en relaties in het algemeen.

Naar onze mening kunnen deze middelen, die op zich ook al ieder een doel zijn,

niet toegepast worden als je je terugtrekt in homogelegenheden, maar het is dan juist belangrijk naar buiten (in de hetero-wereld) te treden en je te laten zien.

Bovendien hebben de zogenaamde heterogelegenheden voor verschillende mensen die naar onze bijeenkomsten willen komen een lagere drempel dan de homogelegenheden.

Misschien is het beter meer te kijken naar wát onze groep organiseert, dan wáár we dit organiseren (t/m juni dit jaar zal dat o.a. iedere maand een thema-avond in S'61 zijn. De eerstvolgende is op 22 maart over homoseksualiteit en je omgeving).

Dennis heeft het verder in zijn artikel over hulp aan mensen.

Het is inderdaad waar dat we aan hulpverlening jammer genoeg nog niets hebben gedaan. De reden hiervoor is dat we met te weinig mensen zijn om dit óók aan te pakken. We hopen dat onze groep nog groter zal worden en we met hulpverlening ook een begin kunnen maken.

DE COC-STADSGROEP-ROERMOND,
POSTBUS 491,
6040 AL ROERMOND.

VOOR MEER INFORMATIE: GONNY, TELEFOON
04750-18263.

OPLOSSING PUZZEL NR. 13.

(onze ekskuses voor het aantal type-fouten in nummer 13).

Horizontaal:

1. confetti: 3. ambachtsman:
5. morse: 7. gaper: 8. tieren:
10. mitella: 12. dement: 13. baan-
vak: 15. mondain: 16. kunne:
17. steno: 18. vaardig: 20. toon-
bank: 22. leiboom: 23. andermaal:
25. stelpen: 27. rustiek: 28. tijd-
vak: 30. naargeestig: 31. mangelen:

Vertikaal:

1. constructie: 2. timor: 3. amper:
4. mankement: 6. semi: 7. gala:
9. renbaan: 11. telgang: 12. dedain:
14. vakkundig: 15. monotoon:
18. vaarboom: 19. tender: 21. bank-
stel: 22. leidenaar: 23. antiek:
24. maaltijd: 26. pendelen: 27. rus-
tig: 29. vakman.

Huisartspraktijk voor vrouwen

Het Vrouwen Gezondheidscentrum in Utrecht opende onlangs officieel de aan het centrum verbonden huisartsenpraktijk.

Bovendien zal het gezondheidscentrum waarin op basis van feministiese principes wordt gewerkt, de activiteiten kunnen uitbreiden, omdat subsidie het mogelijk heeft gemaakt dat er vijf betaalde krachten aangesteld worden. Tot nu toe werden de activiteiten van dit centrum alleen door vrijwilligers uitgevoerd.

Het Utrechtse Vrouwen Gezondheidscentrum is in 1980 geopend. Het centrum verzamelde informatie over tal van onderwerpen die belangrijk zijn voor vrouwegezonderheid, en die meestal in de gevestigde gezondheidszorg "typiese vrouwenkwaaltjes" heten en niet serieus worden genomen. In het centrum worden voorts groepsconsulten gehouden rond vaginale infecties, borstonderzoek, anti-conceptie en zelfonderzoek. Het Vrouwen Gezondheidscentrum hoopt door de aanwezigheid van betaalde krachten en de huisartsenpraktijk een plaats in het zorgstelsel in te nemen om daarmee een tegenmacht te vormen tegen de gevestigde mediese zorg.

Kerk en homoseksualiteit

Voor vele homoseksuele mannen en vrouwen die actief kerkelijk zijn, levert dit lidmaatschap problemen op. Speciaal voor deze mensen organiseert de Landelijke Werkgroep Geloof en Levensbeschouwing COC van 31 maart tot 2 april een thema-weekend. Uiteraard wordt dan gesproken over het vraagstuk kerk-homoseksualiteit. Inlichtingen: D. van der Berk, telefoon 020-643423.

(PEST)PUZZEL NR. 14.

KOP NOCH STAART.

De in te vullen woorden missen de eerste en de laatste letter.

Horizontaal.

1. toetsenbord. 2. mark. 9. administrateur. 12. hansworst. 14. geluid van geweer. 15. glazen vaatwerk. 16. presentator van bananasplit. 18. alledaags. 20. posit. electrode. 21. verbond. 23. stompzinnigheid. 25. soldatenmuts. 26. ketengebergte. 27. trottoir. 28. bandiet. 29. vervoerloon v. poststuk. 31. vredesgodin. 32. drempel. 34. bontsoort. 36. vaak onaangename grap. 37. preekstoel. 38. geestverschijning. 39. afgod. 41. verlegenheid. 42. knuffelen. 44. reeds. 46. bronstig (van hond) 48. verkeersplein. 50. wankelend vallen. 52. breekbaar. 53. broer van castor. 55. toestand van rust. 56. geestelijke richting. 58. nut, voordeel. 60. beetwortel. 61. amechtig. 65. grondig. 66. soort vlag.

Verticaal.

1. kleine kostbaarheid. 2. wild zwijn. 3. gewrichtspijn. 4. strook langs weg. 5. lattenkist. 6. weerom. 7. vredesvogel. 8. lid of gewricht. 10. bekende. 11. oogziekte. 13. wat men rookt. 15. plotseling. 17. fossielkundige. 18. voordelig. 19. omlijsting. 20. pruldingetje (foei) 22. zuigbuisje. 24. bekend deel van Costenrijk. 26. onderste. 27. aldoor. 28. wervelstorm. 30. niet vlot. 31. gebogen. 32. doelpunt. 33. schor. 35. stupide. 40. seksuele prikkelbeelden. 42. fierheid. 43. idee, plan. 45. drukte, omslag. 46. gratifikatie. 47. bekendmaken. 49. huidmondje. 50. koude schotel. 51. open ruimte in stad. 54. vlegel. 57. kantlijn-speling. 59. proza-verhaal. 61. huisdier. 62. hemellichaam. 63. sportgroep. 64. 6 dl.

Veel sukses en groetjes,

CHRIS.

VERLANGEN...

Het verlangen om te praten, om te zeggen wat ik voel en wat ik niet voel.
Ik lig met haar in bed.

We vrijen.

Dan stop ik.

Ik kan niet meer. Ik moet 't zeggen, maar m'n stem weigert.

M'n geweten veroordeelt m'n gedrag.

Het doet pijn.

Ik houd niet van haar. Ik wil haar niet langer gebruiken om warmte te krijgen, die voor mij van levensbelang is.

Zij voelt het.

Diep kijkt ze me aan. Haar ogen branden in die van mij. Ze moeten bijna overlopen, maar ik durf me niet te laten gaan.

"Zeg het maar", zegt ze.

Nadat we ons aangekleed hebben, staar ik door het raam. Ik zie niets.

Ik kan niet aksepteren dat ik andere gevoelens heb.

We omhelzen elkaar. We zijn beide blij dat ik het gezegd heb, het doet haar pijn.

Ze wist dat ik zo was.

Lief, niet voor haar maar voor een jongen. Ik schaam me.

Mijn tranen maken een donkere vlek in het blauwe T-shirt van Ans.

Frans,
02.10.1983.

Transseksualiteit geen ziekte maar ernstig lijden

Het probleem bij transseksualiteit is dat de uiterlijke verschijning niet overeenkomt met de ervaren identiteit. Dit leidt tot zowel identiteits- als maatschappelijke problemen. Er is dus geen sprake van een ziekte maar van ernstig lijden, waarin door medies/technies ingrijpen verlichting kan worden gebracht.

Dat konkludeert de arts Sanne van der Gaarden in zijn afstudeerscriptie over de hedendaagse opvattingen over transseksualiteit.

Van der Gaarden heeft vooral de sociale kant van transseksualiteit belicht en voerde daarvoor gesprekken met transseksuele mensen.

De maatschappij gaat er volgens Van der Gaarden vanuit dat mensen zich gedragen overeenkomstig hun biologiese geaardheid.

Transseksuele mensen, vervolgt Van der Gaarden, hebben een andere geslachtsidentiteit dan hun genitaal (mannelijke of vrouwelijke geslachtschromosomen) zou veronderstellen. Het is dus de maatschappelijke context, konkludeert Van der Gaarden, die het transseksuele mensen zo moeilijk maakt.

De arts komt tot de konklusie dat de geslachtsaanpassende operatie zeer noodzakelijk kan zijn zolang de maatschappij het transseksuele mensen moeilijk maakt. Hij is van mening dat mensen die om zo'n operatie vragen, begeleid moeten worden op weg naar die operatie en dat de hulpverlener hierbij voortdurend de maatschappelijke context van transseksualiteit in het oog moet houden.

Boekhandel Antarctica

politiek en literatuur
modern antiquariaat

Onze openingstijden zijn uitgebreid:
Dinsdag van 10.00 - 18.00 uur
Woensdag 10.00 - 18.00 uur
Donderdag 10.00 - 18.00 uur
Vrijdag 19.00 - 21.00 uur
en Zaterdag 10.00 - 18.00 uur
10.00 - 17.00 uur.

Bij ons kunt U ook studie- en schoolboeken bestellen. Met deze bestellingen zijn we erg snel: binnen één week kunt U de door U gevraagde boeken komen afhalen....

DOMINICANENSTRAAT 6 (ACHTER C&A)
VENLO,
TELEFOON 077-43938.

PARDON...?

- * Het leven is geen geschenk. Het is een kadobon, die vaak verlopen blijkt te zijn op het moment waarop je hem eigenlijk wilt gaan inwisselen.
- * Een schizofreen is nooit alleen!
- * Je hoeft niet persé aan een boom te hangen, om een eikel te zijn!
- * Liefde maakt blind, haat hoort niet.
- * Het is tweemaal zo erg, als je er maar half erg in hebt.

HET COC EN DE PIEKEN...

HET N.V.I.H. COC VENLO HEEFT MET INGANG VAN 1 MAART 1984 EEN POSTREKENINGNUMMER. DE PENNINGMEESTER VAN HET COC VENLO VERZOEKT DAN OOK OM VOORTAAN ALLE GIFTEN, DONATIES EN BETALINGEN TE STORTEN OP GIRONUMMER

55.74.187.

T.N.V. N.V.I.H. COC AFD. VENLO
POSTBUS 611
5900 AP VENLO.

DE BANKREKENING VAN HET COC VENLO ZAL TER ZIJNER TIJD WORDEN OPGEHEVEN.

JOS KARIS,
PENN.MEESTER N.V.I.H. COC VENLO.

PRAATGROEPEN !

Er blijkt behoefte aan praatgroepen. De vrouwenpraatgroep is in februari al gestart en voor de mannenpraatgroep is nu ook voldoende belangstelling. Hiermee zal dan ook per omgaande gestart worden.

Dat betekent natuurlijk niet dat voor anderen nu de mogelijkheden om aan een praatgroep deel te nemen zijn uitgesloten.

Je kunt je gewoon blijven opgeven, want bij voldoende belangstelling wordt er gewoon weer een groep gestart.

Aanmeldingen/informatie:

Vrouwengroep : Janneke, tel. 077-70150.
Mannengroep : John, tel. 077-45147.

DE WERKGROEP OPVANG & INTRODUKTIE!

Deze groep staat niet alléén open voor nieuwkomers!

Hij is er ook voor jou.

- om zo maar eens een praatje te maken over de dingen die je bezig houden;
- voor deelname in een praatgroep;
- om zomaar even op te bellen voor een korte babbel;
- introductie op soos, in bars, of andere dingen die voor jou nog wat moeilijk zijn;
- enz.

- * Janneke, tel. 077-70150.
- * Anita, tel. 077-28781.
- * Clemens, tel. 077-24463.
- * John, tel. 077-45147.

(Na jarenlange inzet, heeft Chris zich nu teruggetrokken uit de werkgroep Opvang. Zijn plaats werd ingenomen door Anita. Dank aan Chris, welkom aan Anita).